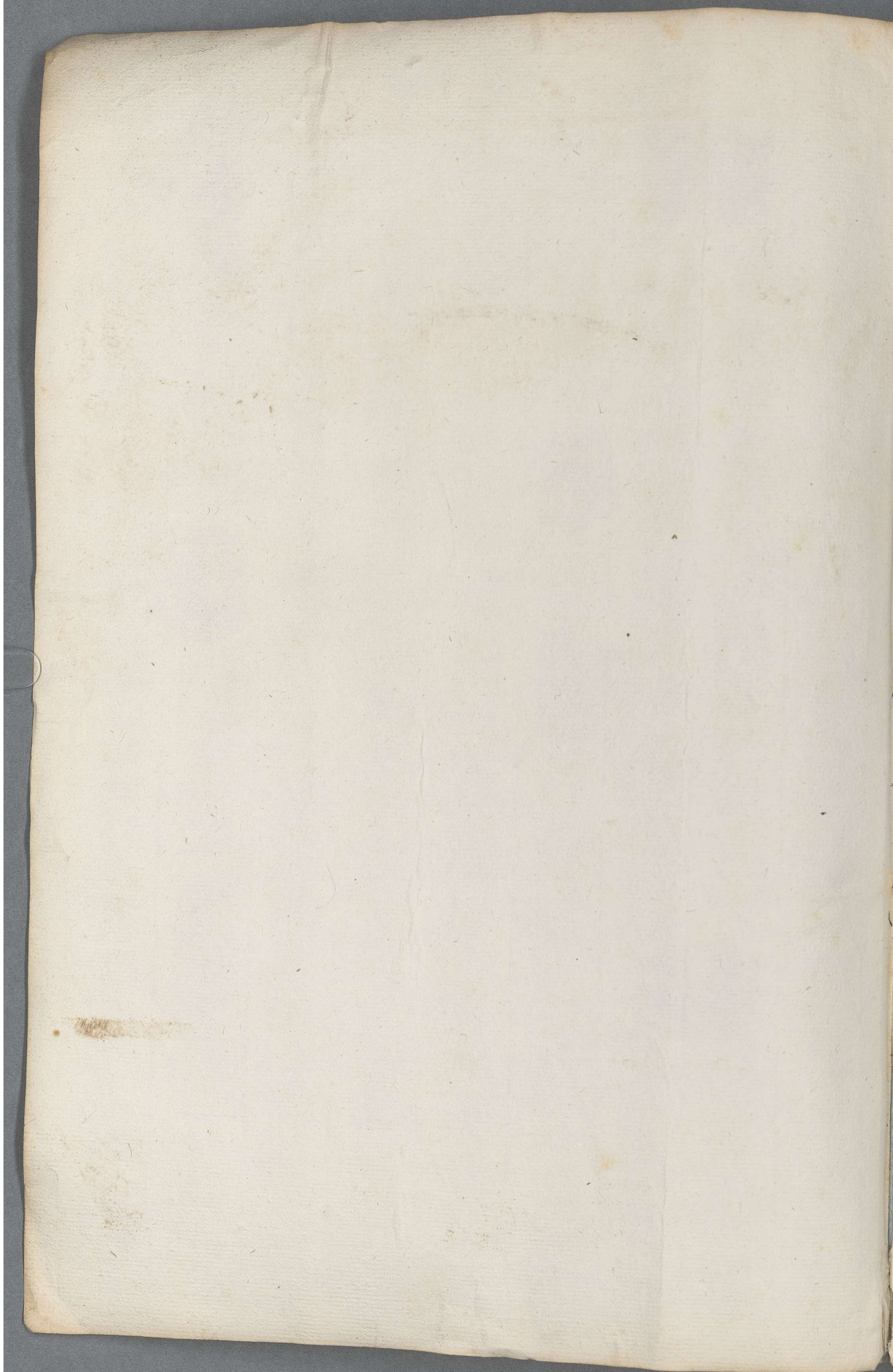
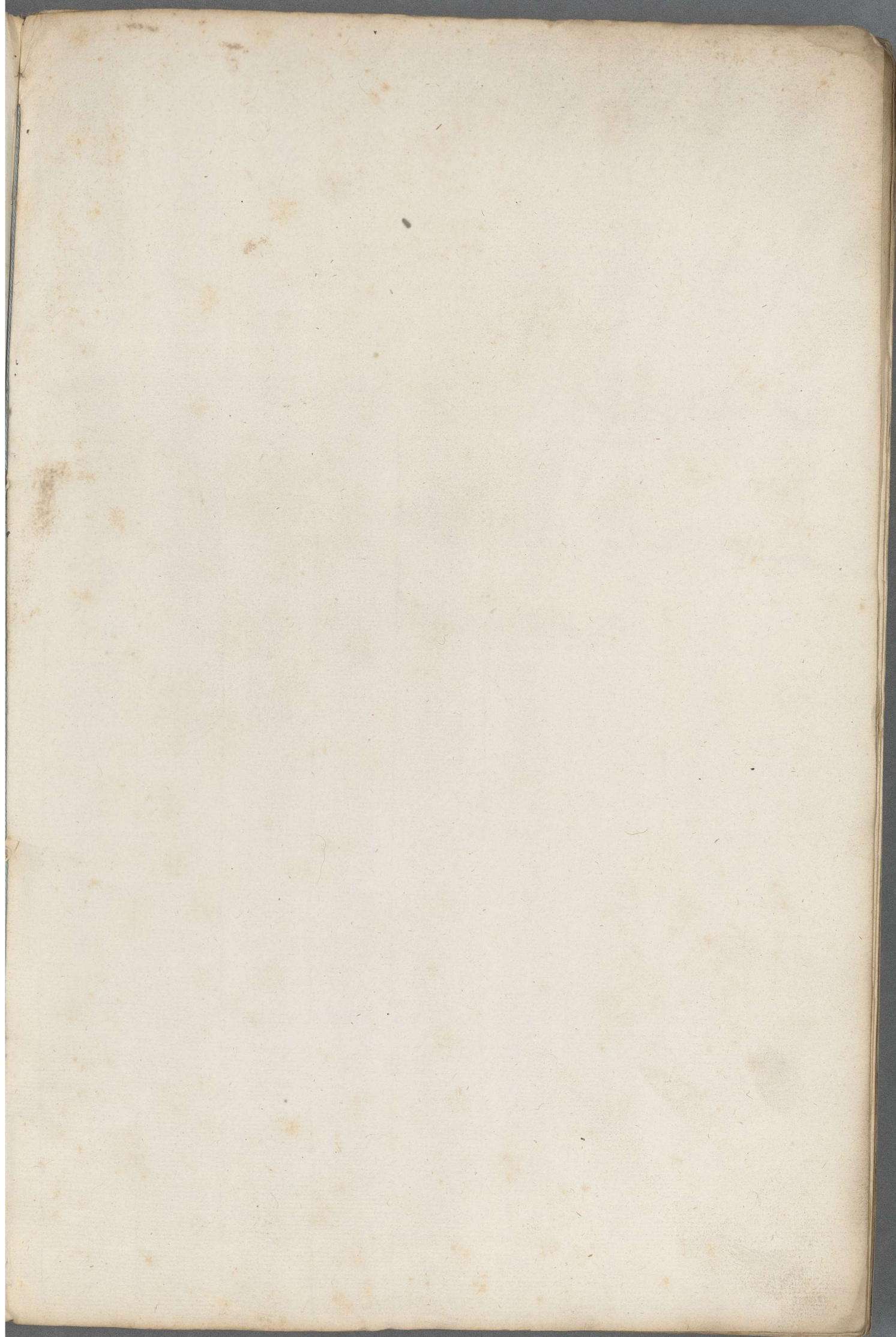
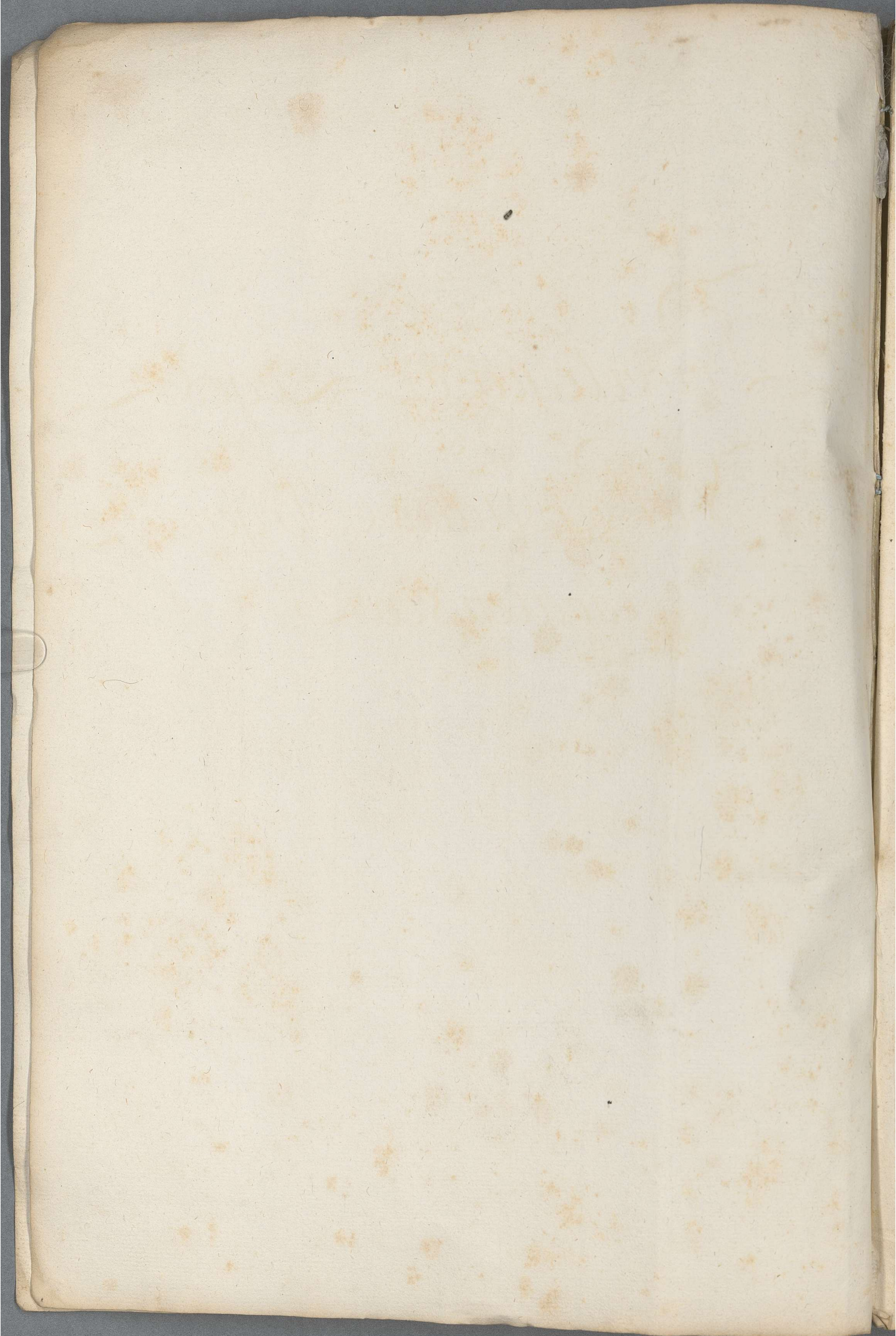

Privilegia et Leges
Universitatis Argen-
toratensis

Handwritten text in cursive script, likely a signature or title, appearing upside down. The text is faint and difficult to decipher, but may include the words "The" and "of".

1
Privilegium
Imperatoriae Maximilianae Se-
cundae Scholae Argentinae
datum Anno 1566.

Maximilianus Secundus
Divina favente clementia, electus Romanorum
Imperator, semper Augustus ac Germaniae
Hungariae, Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae et
Sclavoniae etc. Rex: Archidux Austriae, Dux
Burgundiae, Brabantiae, Stiriae, Carinthiae, Carni-
olae, Luxemburgiae, Wurtembergae, Superioris et Inferi-
oris Silesiae &c. Princeps Sueviae, Marchio Sacri
Romani Imperii, Burgoviae, Moraviae, Superioris et
inferioris Lusitaniae: Comes Habsburgi, Tyrolis, Tyrolis,
Kyburgi et Goritiae &c. Landgravius Alsaciae, Domi-
nus Marchiae Sclavonicae, Portus Naevia et Salina-
rum &c. Notum facimus tenore praesentium uni-
versis: Posteaquam Dei Opt: Max: nutu et

Romano Imperio instituisse et exexisse, et liberalium
 artium, aliarumque honestarum scientiarum, et disci-
 plinarum Professores eximios quosque et insignes
 viros, literis et doctrina egregie instructos delegisse,
 eosque dignis praemiis, honoribus et privilegiis
 ornasse constet. Et nobis honorabiles, nobis et Sacro
 Romano Imperio fideles dilecti, Magistri civium,
 et Senatores, seu Primores civitatis Argentinen-
 sium humiliter exposuerunt: Camessi ludus literarius,
 quem ante Triginta annos aperuerunt, seu privata
 ipsorum schola, quam jam pridem instituerunt,
 in omnibus honestis disciplinis et liberalibus artibus
 vigeat floreatque: et ad eam non solum ex Ger-
 mania, sed etiam ab exteris nationibus multorum
 Comitum, Baronum, Nobilium, ac clarorum Virorum
 liberi confluant, ibidemque in omnibus partibus Phi-
 losophiae fundamenta feliciter jacent, et à decem
 Classibus progressi ad publicas praelectiones
 ascendunt. Praeterea honestis exercitationibus,
 disputationibus, declamationibus, nec non agendis

Comœdiis et Tragoediis, in utraque lingua ita sese exer-
 ceant, ut brevi tempore uberem fructum studiorum
 suorum consequi, et egregios profectus experiri
 queant. Id quod vel ex co-pateat, quod superioribus
 annis vel ex schola ipsorum multi praeclari et
 celebres viri in omni genere doctrina, tanquam ex
 equo Trojano prodierunt, qui nunc in aula magno-
 rum Principum, et insignibus rebus publicis cla-
 rent, et quasi ad gubernacula sedent: ita denique
 schola ipsorum in decem classes distributa, et pro-
 fesses publicas praelectionibus constituta sit, ut
 frequentia puerorum, juvenum et Auditorum pau-
 cia cedat: disciplina vero ferme omnia superet.
 Huic autem à se institutae Scholae hoc potissimum
 deesse, quod privilegiis et facultatibus publicae
 scholae, seu Academiae careat: eoque fieri, ut qui
 ad insignia titularum vel graduum, ut vocant, aspi-
 rant, intempestive ipsorum scholam relinquere, et
 ad alias Academiae non sine gravi detrimento et
 jactura suorum studiorum sese conferre, et relictam

priore methodo novam quasi studendi rationem inire
 cogantur. Quam obrem ut Adolescentum studiis et
 felicibus progressibus consulamus, suppliciter a nobis
 petierunt, ut beneficio atque privilegio nostro scholam
 ipsorum ornare, et Rectori, Visitoribus et Profess-
 ribus Scholae, facultatem promovendi in Baccalaureos
 et Magistros concedere clementer dignaremur. Nos
 igitur laudatis majorum nostrorum vestigiis insistere
 cupientes, praefati Senatus aequissimis precibus
 benigne annuendum, et honestos ejus conatus omni
 studio juvandos et promovendos duximus. Et ideo
 adhibito maturo consilio, animoque deliberato, ex certa
 scientia, et de Caesarica Potestate nostrae plenitudine,
 Scholam Argentoratensem jam pridem erectam, et
 in decem classes distributam, à quarta classe inclusive
 in studium generale, seu Gymnasium ereximus: atque
 sic erectae et institutae Academiae, nec non illius
 Professoribus, Magistris et Doctoribus, seu aliis
 in ea legentibus, et scholaribus, studentibus, aliisque illius
 personis quibuscunque, hoc privilegium, hancque

gratiam concessimus et indulgimus, ut iis aequiparen-
 tur, qui in aliis Universitatibus Germaniae, maxime
 vero Heidelbergensi, Tubingensi, Friburgensi in Bris-
 garia aut Ingolstadiensi in Bavaria Liberalibus
 Studiis operam navarunt: ac tenore praesentium
 erigimus et privilegium atque gratiam, ut praefatur,
 concedimus, et indulgemur volentes et eadem autho-
 ritate nostra saesarea decernentes, quod Rector et Vi-
 sitatores, ut et Professores, personae idoneae ad id,
 per saepe nominatum Senatum et ejus Successores,
 vel quibus id ipsi demandarint, deputandae, pos-
 sint et valeant in praedicta Schola, seu Uni-
 versitate, in omnibus Facultatibus, in Sacra The-
 ologia, in Jure et Medicina, nec non in Philoso-
 phia, et quibuscunque Scientiis legere et lectio-
 nes, disputationes et repetitiones publicas fa-
 cere; conclusiones palam sustinere, ac praedictas
 Scientias docere, interpretari, glossari et diluci-
 dare; omnesque actus Scholasticos exercere,
 eo modo, ritu et ordine, qui in ipsorum schola

Hactenus in usu fuit: aut in caeteris Universitati-
 bus, et Gymnasiis publicis observari solitus est.
 Et cum ipsa studia eo feliciore gradu procedant,
 et majus sumant incrementum, si ingenia et Dis-
 ciplina ipsa suus Honor, seu dignitatis gradus
 statuatur, et emeriti aliquando digna Laborum suo-
 rum praemia consequantur: statuimus et ordina-
 mus, ut per Collegia Doctorum seu Professorum,
 electis ad id idoneis, et proae caeteris excellentio-
 ribus, si qui ad sumendam palmam certaminis sui
 idonei judicati fuerint, adhibito prius per ipsos
 Doctores et Professores in qualibet facultate, pro
 more et consuetudine, atque solemnitatibus et ritu
 in caeteris Universitatibus observari solitis, ri-
 goroso et Diligenti examine: in quo conscientias
 ipsorum Professorum onerari volumus; quasque
 sub juramenti vinculo ad hoc adstringimus: in
 Philosophia et Liberalibus artibus, eos, qui Examine
 se submiserint, et se pro more, et juxta Statuta, Scho-
 larchia, per aliquos dignos et honestos viros de

gremio ipsius Collegii praesentari fecerint, possint
 ad ipsum Examen admitti et invocata Spiritus
 Sancti gratia examinari. Et si hoc modo habiles,
 idonei et sufficientes reperi, et iudicati fuerint,
 Baccalauri et Magistri, pro uniuscujusque
 scientia et doctrina, creari, et hujusmodi Signi-
 tatibus insigniri: nec non per Birci impositio-
 nem et annuli aurei et osculi traditionem cacte-
 risque consuetis solemnitatibus investire et con-
 sueta ornamenta atque insignia dignitatum prae-
 fatarum tradi et conferri: quodque Baccalauri
 et Magistri in eadem Schola promoti et promo-
 vendi debeant et possint in omnibus locis et
 Terris Sacri Romani Imperii et ubique
 Terrarum et Locorum, liberè omnes actus Pro-
 fessorum aut Magistorum, legendi, docendi, in-
 terpretandi et glossandi facere, et exercere, quos
 ceteri Professores, Baccalauri et Magistri
 in aliis studiis privilegiata promoti, et insi-
 gnia exercent et exercere possunt, et debent,

de consuetudine vel de jure. Ceterum quo præfata
 Academia, seu Gymnasium Argentoratense, suis
 gubernatum Magistratibus, solidiori et firmitiori con-
 sistat fundamento: damus et concedimus Scholarchis,
 Doctoribus Professoribus et scholaribus in dicta Aca-
 demia quoque Tempore existentibus, auctoritatem
 et potestatem condendi et faciendi statuta et ordi-
 nationes, juxta consuetudinem cæterarum Univer-
 sitatum; si tamen Senatus Argentinensis in ea
 statuta aut ordinationes consenserit: aut eadem vel
 easdem ratificaverit. Confirmamus, roboramus
 que statuta et ordinationes à Senatu vel Scholarchis,
 antea condita vel conditas, introducta vel in-
 troductas. Adhuc damus et concedimus pote-
 statem creandi et eligendi Rectorem Scholæ et
 Visitatores ac Professores: item Procuratores ad
 negotia vel Syndicos: sive alios quoscunque Offi-
 ciales Universitatis prout ipsis visum fuerit
 expedire. Præterea volumus et decernimus

per praesentes, quod Scholastici ac ibidem dignita-
 tem seu gradum aliquem assumentes, gaudeant et
 potiantur: utique frui, gaudere et potiri possint et
 debeant, omnibus et quibuscunque gratiis, honoribus
 dignitatibus, praeeminentia, praerogativis, privi-
 legiis, concessionibus, favoribus et indultis, ac aliis
 quibuscunque, quibus Universitas Heidelbergensis,
 Tubingensis, Friburgensis, Ingolstadiensis, aut
 alia studia privilegiata, ut Doctores, Scholasticique
 isthic promoti, aut aliqua dignitate seu gradu insi-
 gniti, gaudent, utuntur, fruuntur, et potiuntur,
 quomodolibet, consuetudine vel de jure: non obstan-
 tibus aliquibus privilegiis, indultis, praerogativis
 gratiis, statutis, ordinationibus, legibus, constitutio-
 nibus, reformationibus, exemptionibus, aut aliis
 quibuscunque in contrarium facientibus. Quibus
 omnibus, et singulis ex certa nostra scientia, ani-
 mo deliberato, et motu proprio derogamus, et
 derogatum esse volumus per praesentes. Nulli ergo
 omnino hominum liceat hanc nostri indulti, concessionis

et privilegii gratiam vel facultatem infringere, aut
 ei quovis ausu temerario contravenire, seu illam quovis
 modo violare aut infringere. Si quis autem id attentare
 praesumserit, nostram et Imperii indignationem gravis-
 simam, et poenam centum Marcharum auri puri, toties,
 quoties contrafactum fuerit, se noverit irremissibiliter
 incursum: quarum dimidiam Imperiali Fisco seu
 arario nostro, reliquam vero partem saepe nominato
 Senatui Argentineni et ejus successoribus decernimus
 applicandam: Harum Testimonio Litterarum, manu nostra
 subscriptarum, et sigilli nostri caesarei appensione
 munitarum. Datum in civitate nostra Imperiali Au-
 gusta Vindelicorum, die Trigesima mensis Maji
 Anno Domini Millesimo, Quingentesimo, Sexagesimo
 Sexto: Imperii nostri quarto: aliorum vero Regnorum
 nostrorum, Hungarici Tertio, et Bohemici Decimo octavo.

Maximilianus

Vice et nomine Rmi Vni
 Archicancellarii Mo-
 guntini &c.

Vt. Las:

Ad mandatum Sacrae
 Caesareae Majestatis
 proprium
 Zaller.

Privilegium
Imperatoris Ferdinandi Secundi
Academiae Argentinae datum Anno 1621.

Ferdinandus Secundus Divina favente
Clementia, electus Romanorum Imperator, semper
Augustus, Germaniae, Hungariae, Bohemiae, Dalma-
tiae, Croatiae et Slavoniae Rex, Archidux Austriae,
Dux Burgundiae, Sabaudiae, Stiriae, Carinthiae, Car-
niolae, Luxemburgiae, Wurtembergae, superioris et in-
ferioris Silesiae, Princeps Sueviae, Marchio sacri
Romani Imperii, Burgoviae, Moraviae, superioris
et inferioris Lusatae, Comes Habsburgi, Tyrolis,
Verretis, Kyburgi, et Goritiae, Landgravius Alsaciae,
Dominus Marchiae Slavonicae, Portus Naonae
et Salinarum &c. Manifestum publice et notum
facimus tenore praesentium universis: Postquam
nobis honorabiles, Nobis et sacro Romano Imperio
fideles dilecti, Magistri civium et Senatores, seu
Primores civitatis Argentinae humillime expo-
suerunt, quod statuerint et proposuerint sibi, in-
usum juventutis et studiorum, curare, ut Schola ipso-
rum publica, seu Academia, quam jam nunc habent

in Universitatem omnium Studiorum transferatur et
 erigatur; atque ut in illa sequentibus Privilegiis, nimi-
 rum Doctores, Licentiatos, Magistros, Poetas, Laureatos
 et Baccalaureos in omnibus facultatibus creandi, uti,
 et gaudere possint; humillime rogantes, ut nostra
 Caesarica Majestas precibus illorum clementissime an-
 nuere, Academiam eorum gratiosissime confirmare,
 et modo indicata ratione extendere, Privilegiis etiam,
 Gratias et Immunitatibus supra dictis, ad modum alia-
 rum Universitatum Sacri Romani Imperii donare
 et ornare velit. Proinde Nos, istis ante dictorum
 Magistratuum seu Primorum Civitatis Argentinae
 humillimis et acerbissimis precibus, simul et Inter-
 cessionibus eximiae, quae à praecipuis quibusdam
 et fidelibus Electoribus et Statibus Imperii pro illis
 factae et adhibitae sunt, gratiosissime annuimus.
 Et ideo adhibito maturo consilio, animoque deliberato,
 ex certa scientia, supra dictam eorum Academiam
 jam constitutam, non solum clementissime confirmamus
 sed et eandem in Universitatem Studiorum transtulimus

extendimus et eveximus, eam Immunitatibus, Privilegiis
 et gratiis, quibus ut supra dictum, aliae Universitates
 et Academiae Sacri Romani Imperii gaudent, honori-
 ficentissime donavimus et ornavimus. Et nunc facimus
 hoc, confirmamus, transferimus, extendimus et evehi-
 mus eam hoc ipso, scientes et volentes, ex Potestate
 nostra Imperatoria, vigore harum Literarum, ita ut
 ubique locorum tanquam Universitas et Academia Pu-
 blica habeatur et honoretur, et ipsa omnibus Honoribus,
 Dignitatibus, Praerogativis, Juribus, Privilegiis et
 Institutionibus admodum aliarum Universitatum, gaudere, uti
 et frui debeat et possit, nemine obstando, Nobis tamen
 et Sacro Romano Imperio, respectu nostrae Superioritatis,
 et alia quoque respectu Jurium et Privilegiorum suorum
 sine praepjudicio et damno. Mandamus etiam omnibus
 et singulis Electoribus, Principibus Ecclesiasticis et
 Secularibus, Praelatis, Comitibus, Baronibus, Dyna-
 stis, Equitibus, Nobilibus, Capitaneis, Patropis,
 Viceministris, Praefectis, Administratoribus, Scultetis,
 Consulibus, Judicibus, Consiliariis, Civibus, Communita-

tibus, aliis que omnibus Nostris et Imperii subditis
 et fidelibus, et praecipue omnibus aliis Universitati-
 bus Sacri Imperii, etiam Regnorum Nostrorum haereditariorum, Principatuum et Provinciarum, ut supra
 dictam Universitatem Argentinensem, hac nostra Imperatoria confirmatione, Translatione, Extensione et Eve-
 ctione, Gratia et Privilegiis omnibus omnino uti et
 frui possint, et contra ea neque turbentur aut molestentur
 neque id ab aliis fieri permittant, ulla ratione, quatenus
 cuique curae cordique esse debet, cavere, ne Nostram
 et Sacri Imperii gravissimam indignationem, et animi
 aversionem simul et poenam quinquaginta Marcarum
 auri puri incurrant, quam quisque toties, quoties temerario
 ausu contrafecerit, irremissibiliter pendere cogetur: cuius Dimi-
 diam Nostrae et Imperii fisco seu aerario, reliquam vero
 partem dictae Universitati Argentinensi adjudicamus appli-
 candam. Harum Testimonio literarum manu nostra subscriptarum
 et Sigilli nostri caesarei appensione munitarum. Datum
 in civitate nostra Vienna, die quinto mensis Februarii, Anno Na-
 tivitatis Domini et Salvatoris nostri Christi, millesimo, sexcen-
 tesimo, vigesimo primo, Regnorum nostrorum, Romani Secundo,
 Hungarici Tertio, et Bohemici quarto.

Ferdinandus

Vice Ami Da. Jo. Swicardi
 Archicancellarii et V. C. Mog.
 Vt. Hl. ab Ulm.

Ad mandatum Sacrae caesareae
 Majestatis proprium
 J. R. Bucher, m. p.

Ex capitulatione
cum Ludovico XIV. gloriosiss. memoriae
die 31. Septembr. 1681. facta
ad Universitatem faciunt:

Art: II.

La Majesté confirmera tous les anciens
Privileges, Droits, Statuts et coutumes de la
Ville de Strasbourg, tant Ecclesiastiques, que
Politiques, conformément au Traité de Paix de
Westphalie, confirmé par celui de Nimègue

Accordé.

Art. III.

La Majesté laissera de libre exercice de ^{la} Religion,
comme il a été depuis l'année 1624 jusqu'à présent,
avec toutes les Eglises et Ecoles, et ne permettra,
à qui que ce soit, d'y faire des prétensions, ny au
~~sur~~ biens Ecclesiastiques, fondations et convents, a
savoir l'Abbaye S. Estienne, le Chapitre de S.
Thomas, S. Marc, S. Guillaume, aux Couvents Saints,
et tous les autres compris, et non compris: mais

Les conservera à perpétuité à la ville et à ses Habitans.

Accordé pour jouir de tout ce qui regarde les biens Ecclesiastiques, suivant qu'il est prescriph. par le Traitté de Munster, à la reserve du corps de l'Eglise de Notre Dame appelée autrement le Dome, qui sera rendu aux Catholiques, sa Majesté trouvant bon neantmoins, qu'ils puissent se servir des cloches de ladite Eglise, pour tous les usages cy devant practiqués hors pour sonner leurs prieres.

Art. IV.

La Majesté veut laisser le Magistrat dans le present Etat, avec tous ses Droits, et libre Election de leurs College, notamment celui de Treize, Quinze, Vingt et un, Grand et petit Senat, Des Eschevins, Des Officiers de la Ville et Chancellerie, Des Convents Ecclesiastiques, Université, avec tous leurs Docteurs, Professeurs et Estudiants, en quelque qualité, qu'ils soient, le College, le Tribunal et Maistrise, tous comme ils se trouvent à present avec la jurisdiction civile et criminelle.

Accordé à la reserve que pour les causes, qui
excederont mil liures de France en capital, on en
pourra appeller au conseil de Brisee, sans neant
moins que l'appel suspende l'exécution du jugement
qui aura été rendu par le Magistrat, s'il n'est par
question, de plus de deux mil liures de France.

T. N. I.

Leges et Statuta Universita- tis Argentiniensis.

Tit. I.

De corpore Universitatis et Dominia Scholarum

Primo statuimus, sancimus et volumus, ut in posterum 1
universum corpus Universitatis nostrae sint et dicantur
omnes Professores Publici, à primo ad ultimum, nemine eo-
rum excepto. Praeceptores autem classici, tam superio-
res, quam inferiores, tanquam ad separatam nunc corpus
Gymnasii pertinentes, ab illo sint sejuncti et exclusi; ita
tamen, ut superioribus Praerogativa et autoritas sua, qua
ex prioribus institutis gavisii sunt, non censeatur adempta,
sed reservata.

Secundo, mens nostra et voluntas haec est, ut, qui ante 11.
fuit, in posterum quoque maneat numerus trium Domini-
um Scholarum, sive juratorum et conservatorum Uni-
versitatis; utque hoc officium iidem, qui ad praesens Tempus
summa fide atque industria eo jam functi sunt, toto vitae
suae decursu gerant atque administrent, nimirum genero-
sus maximeque strenuus Dn. Bernhardus de Kagenack
et ex nobilissimi atque praesentissimi, Dn. Petrus Storck
et Dn. Franciscus Ludolphus Ingoldt, Senatus nostri

Assessores, amici et Tredecimviri: si vero contingat, ut
 una aut plures eorum fato decedant, (quod tamen Deus
 ter Opt. Max: diu clementer avertat, nec nisi ad suam
 voluntatem eorumque salutem tandem evenire jubeat) ut
 subinde in locum decedentis alius à Nobis, Praetore et Se-
 natus, Amicisque nostris Vigintiunumviris constituatur:
 adeoque ut semper una ex Viris Praetoria, una ex
 consularibus, una ex stabili Regimine, ut vocant, seu
 Magistratu perpetuo, Scholarchae et Universitatis su-
 ratores sint et maneant; atque ex illis tribus, qui ge-
 nerosa ortus est stirpe, et nunc quidem supra jam di-
 ctum Dn. Seraphardum de Hageneck, et quicumque illi
 in hoc munere successerit, Universitatis cancellarius
 dicatur, qui Nomine Majestatis Caesaris, et ex man-
 dato nostro, Promotoribus singularum facultatum pro-
 testatem conferendi gradus et honores Academicos
 concedere possit.

Tit. II.

De consilio Universitatis, sive conventu
 Academico.
 Quo igitur Universitas nostra, et Gymnasium ab ea

dependens, eò meliori in statu constanter servetur, vitia
et defectus omnes, subinde irrepentes, emendentur, quic-
quid ad decrementum eorum ac damnum vergere possit,
abrogetur; quod vero ad incrementa ac comoda Scholae
servire queat, promoveatur; statuimus, sancimus et
volumus, ut Consilium Universitatis sive conventus
Academicus subinde instituatur, e ratione et forma,
qua jam describetur.

In isto consilio seu conventu primo comprehendi de- 1.
beat. Dn. Scholarcha à Nobis constituti, Assessores
duo ex corpore nostro, et Amici viginti unumviris
(alter quidem ex stabili Regimine, alter ex Senatu,
quorum quisque biennium integrum conventui Scholae in-
teresse debet, ita tamen ut quotannis unus ex illis
ab officio decedat, et novus surrogetur) Rector, quatuor
Decani et Professores Publici omnes, nullo excluso.

Deinde Consilio isti certum quidem et definitum Tempus II.
non praefigimus, convocandum tamen, quoties necessi-
tan exegerit, censemur: quare si tanti momenti causae
et negotia adsint, Rectoria erit, Dn. Scholarcha
adine subinde, et prout his commodum visum fuerit,

Consilium advocare. Sui vero hoc ipso potestate non admi-
nistratur instituenti conventus privatos, cum Professo-
rum omnium, tum speciatim Decanorum, ubi ipse,
et Decani respective id necessarium et consultum ju-
dicaverint, ut de his, quae ei incumbunt, cum illis
tractare et deliberare possit.

III. Tertio conventus Academici, quantum fieri potest, horis
antemeridianis instituenti, et quo à conspectu convic-
torum in vicino collegio immunes sint, Paedagogico collegio
praecipuum, ut alumnos et convictores ab ista
temeritate severè dehortetur, sedula inspectione eos
cöerceat, nec quicquam tale diinceps fieri patiatur:
quofine etiam hujusmodi conventus non amplius in
veteri auditorio, ut ante factum, sed in superiori con-
clavi Professorum sunt instituenti, isque locus, quod
commode fieri potest, in hunc usum praeparandus.

IV. Quarto, ubi primum hora, conventui destinata, fuerit
audita, sine mora Dn. Rector et Decani caeterique
Professores conclave dictum intrent, et Dna. Scho-
larcha Assessoresque praestolentur. Quicumque
tum ex Professoribus absque praecedente venia vel

sequente justa excusatione abfuerit, is fisco Academiae assem debeat, eumque On. Rectori sine cunctatione solvet: verum On. Scholarchae Assessoresque ab ea mulcta liberi erant.

Quinto Sessiones ita sunt ordinandae, ut On. Scholarchae cum Assessoribus adjunctis superiorem mensam occupent; ad aliam deinde On. Rector et quatuor Decani seideant, servato ordine Facultatum; proxime hic Notariae et custos Protocolli; tum Professores Publici pro ratione Professionum et Facultatum; primi Theologi, deinde Jurisconsulti, tum Medici, denique Philosophi, quo quisque ordine ad Facultatem suam et Professionem receptus, et in conventum admissus est.

Sexto in sententia rogandis ita versandum proponitur, VI. ut semper On. Rector potestatem rogandi habeat, isque roget primo Decanum Facultatis Theologicae, s. nisi forte res, de qua agitur, ad aliquam ex reliquis Facultatibus proprie aut potissimum pertineat, quo casu illius Facultatis Decanus omnino prior audiendus est; deinde Decanus ille Rectorem, tum Rector On. Scholarcham et Assessores, denique Decanos et Professores reliquos, quo singuli ordine.

sedent. Notarius singulorum vota accurate et sollicite
observet et notes, ea ratione, qua infra de officio ejus
docebitur.

VII. Septimo, mens quoque nostra et voluntas est, ut nunc
maxime Professoribus Publicis omnibus, et in posterum,
quotiescunque Professor novus, nec non Praeceptor classi-
cus, aut aliqua Scholae Minister constituitur, et reci-
pitur, his omnia et singula statuta, leges et mandata,
quae cum vel simul cum aliis, vel seorsim obstringuntur,
trahantur perlegenda, et domum mittantur, aut si op-
portunitas id ferat, in conventu ipso illa praelegantur,
atque ita illi, Generoso ex Scholarchae formulam juris
jurandi praecunte, in haec leges jurent.

VIII. Octavo, ut autem omnia et singula Statuta nostra et
leges hoc firmiter memoria retineantur et observentur,
mens nostra et voluntas est, ut duo eorum exemplaria
ordinaria asservantur: alterum penes Dn. Scholarcham
inprimis Dn. cancellarium; alterum in manibus Pro-
fessorum, praesertim Rectoris; qui semper id ipsum
cum Protocollo per Sedellum, seu Ministrum Academi-

cum, in conventum Universitatis perferendum curabit.

Quia etiam à Nobis electo novo Assessori, in primo Munera Assessorii introitu exemplar Scholarcharum, novo Professori verò, et respectivè Praeceptorì, aut Ministro, exemplar Professorum communicandum, ut quae ipsi sint scitu necessaria, inde perspicere possit.

Ad Legem autem de Disciplina Studiosorum et Discipulorum classicorum quod attinet, illam quidem subinde in Renuntiatione novi Rectoris, hac verò quotannis in Acta progressionis publicè praelegi volumus.

Nonò, Consilium Universitatis sive conventus Publicus 1X
nunquam debet institui, nec quicquam in eo proponi, suscipi et tractari, nisi praesentes sint illi à Nobis electi Dn. Scholarchae et Assessores ex Senatu nostro: et si contingeret, ut conventus quidem convocaretur, nemo autem ex his modo dictis Viris adesset, in eo casu nihil proponendum, aut tractandum, sed conventum rursus dimittendum esse censemur.

Decimo, in quo via conventus ordinario, Qui Rectoris erit, X.
primo rogare Professores singulos à primo ad ultimum

num ex tempore conventus proxime praecedentis / cui mi-
 rum ipse interrogatus interfuit / in officio suo, ex
 causis privatis, et sine venia, aliquid praetermiserit, nec
 ne? ubi quisque, si quid ab eo praetermissum, candide et
 bona fide, et si consuetam poena liberari velit, veram
 etiam praetermissi causam sub fide iuris jurandi, quo
 obstrictus est, indicare jubetur.

- XI. Undecimò, si factum fuerit, quod praecedente articulo
 memoratum, Notarius, in quovis conventu ordinario ex
 Protocollo recitet, quid in conventu proximi antecedente
 decretum aut tractatum; quid propositum quidem, et non
 decum, adeoque imperfectum relictum sit. Tum Lector
 omnes et singulos in hoc consilio Universitatis praesen-
 tes, ordine supradicto, interroget, num quid habeant,
 quod proponant, Scholae publicae necessarium atque
 utile, et quod tractari in hoc conventu opus sit; quod
 et singuli per datam fidem omni studio faciant et ob-
 servent: quae sic proponuntur, à Notario diligenter
 notanda, et maxime necessaria, quaeque praecae-
 teris deliberanda et absolventa sunt.

Duodecimo, Si quid in conventu proponendum et tractan- XII.
 dum esset, quod ad unum aut plures Professores ipsos
 pertineret, On. Rector, prius quam conventus habeatur,
 de eo certior fiat, deinde Rector id in conventu propositu-
 ra, cum vel eos, quorum interest, eorumque cognatos, si
 qui adfuerint, tantisper discedere jubeat: tum demum res
 ipsa proponatur et tractetur; reliquis autem, qui in conven-
 tu resident, sub data fide prohibeatur, ne cui aperiant,
 aut detegant, quid aut de quo eorum, qui discedere jussi
 sunt, propositum et tractatum sit, quemadmodum hoc
 ipso omnibus conventus membris promiscue, et severe qui-
 dem interdiciamus, ne quid eorum, quae tractata sunt, aliis
 qui ejusdem conventus membra non sunt, contra decorum
 manifestent, sub poena, quam Venerandum consilium Uni-
 versitatis, pro ratione rei injunget, omnibus et singulis,
 qui contrafecerint, et culpabiles deprehensi fuerint.

Decimo Tertio, Si quis contra Scholae Statuta, contra XIII.
 Professores aut Praeceptores tentare quippiam, aut eos
 indecenter Traducere et circumvenire vellet: quilibet,
 cujus ad aures id pervenerit, sub fide, qua nobis et

Scholae obstricta est, id quam proximam ad Consuetum Academicum deferre teneatur, ut maturè huic malo obviam iri, et quod justum atque aequum est, provideri possit.

XIV. Decimo quarto, Singulis conventus membris licitum sit atque permissum, consilium suum et sententiam, libere sine omni metu, decenti tamen modestia, et quam brevissimè, dicere ac proferre; nec cuiquam fas sit, interpellare orationem alterius, aut verba ejus sinistrè interpretari: si cui verò aliquis molesti acciderit, quod ferre non possit, ei potestas non adimatur, sed detur potius, querelam suam ad Consilium Universitatis deferendi; et si ab eo non, ut decet, malum colleretur, aut tolli possit, tamen semper (neque prius) ad Superiorem Judicem rem deferre ei liceat.

XV. Decimo quinto, si quid in conventu proponatur, rogatioque sententiæ decernatur, de quo Dn. Scholarchis et Assessoribus ex Senatu nostro Subium suboriatur, id moneant statim, Nostroque Nomine et Auctoritate conventui mandent, ne in causa illa ulterius procedant et pergant, sine nostro et Praetoris ac Senatus Amicorumque nostrorum Vigintiunumvirorum praescitu: deinde prima

quaque occasione id negotium ad Nos deferant, nostram
que de eo iudicium et mandatum expectent.

Decimo sexto, quoties consilium Universitatis habetur, XVI.

Oeconomus Scholae tantam numerum Notario nume-
ret, ut singulis Ann. Scholarchia et Assessoribus bini
asses Argentinenses praebere possint: inde Notarius
praesentibus dictis Dominis, singulis binos asses dis-
tribuat; si qui vero ex his absint, nummos eis destinatos
Oeconomus restituat.

Decimo septimo, si qui Viri eruditi et celebres interdum XVII.

huc adveniant ex locis aliis, nomine consilii Universita-
tis Rectori permittitur, adhibito consensu Decanorum,
aliquos ex ipsis aut reliquis Professoribus nominare
qui advenas istos comiter et hospitaliter excipiant;
quem in finem etiam aliquod nummorum ex fisco Uni-
versitatis, subta tamen moderatione, illis praebere liceat.

Decimo octavo, statuimus et mandamus, ut, si quis XIX.

in posterum in consilium Universitatis primam reci-
piatur, primamque in eo sessionem occupet, is pro
ingressu libram unam Argentinensem, seu duos florenos,
fisco Universitatis inferat et solvat.

XIX. Tandem et haec voluntas nostra est, si contingeret, ut aliquod Conventus Academici membrum aut fivix, delinquendo in nostram Magistratus custodiam, carcerem aut aliam poenam incurreret, ne vel conventus ipse, vel Rector et Professores, multo minus Praeceptores, aut alii Scholae addicti, sive superioris, sive inferioris conditionis sint, pro dicto illo delinquente, et in custodia, aut poena detento, nec simul cum aliis, nec seorsim, sub multa quinque librarum Argentensium, intercedant, neque per alios id fieri curent, aut permittant, quemadmodum hoc civibus omnibus interdictum et in libro Statutorum Keips: nostrae statutum, mandatum et provisum est.

Tit. III.

De Officiis Academicis

Prater supradictos, On. cancellarium, Scholarchas, Assessores et Professores Publicos, in posterum in Universitate nostra sequentia erunt Officia specialia. Erunt nimirum

Rector Magnificus,
Decani quatuor Facultatum, seu Rectoris
Assessores et consilarii.

Officium Syndici post hac non erit singulare, sed per Rectorem et Decanos Facultatum, ut et Gymnasiarcham ita dispensatum, ut quae ad Facultates singulas pertinent, Decani; quae vero ad Gymnasium, Gymnasiarcha, colligant, erogent, eorumque rationem Rectori reddant. Rector autem reliqua omnia, et simul Decanorum et Gymnasiarchae rationes sua annexas conjungat, et in rationes suas generales referat.

Visitator Collegiorum, ex numero Professorum, qui cum Theologo, sive hic Professor sit, sive non sit, et Praeceptore classico hoc officium administrare debet.

Bibliothecarius.

Notarius sive Protocollista.

Scabelli duo, seu Ministri Academici.

Depositor.

Tit. IV.

Qua ratione ante dicta officia constituenda et ordinanda, eorumque administratores eligendi sint.

De Rectore ejusque officio Rectorali haec nostra est voluntas, ut in posterum nec perpetui, nec annui sint Rectores.

res, ut antehac; sed ad exemplum Universitatum aliarum plurimum, semestres, atque singulis annis duo eligantur, et postea publice ac solemniter renuncientur, et invertiantur: ita quidem, ut quoties id fieri poterit, alter die festo Marci nimirum 25. Aprilis, alter die Lucae sacro, videlicet 18 Octobr. illo ipso actu Renunciationis Studiosis commendetur, et officium suum ingrediatur.

Haec electio in pleno Universitatis consilio et per mortuum scrutinium fieri debet, hac ratione, ut Ann. Scholarchae à Nobis ordinati cum Assessoribus et Rectore Decedente, soli in conclavi, seu loco conventus remaneant, Professores reliqui omnes et singuli tantisper exeant; tum singuli seorsim rursus intromissi, quem quisque futuram Universitatis Rectorem suffragio suo nuncupet, interrogentur.

Et quaquam intentio nostra sit, ut vota omnium libera, non adstricta, sed cujusque conscientiae ac iudicio relicta sint, (quo etiam modum eligendi per scrutinium respicit;) hac tamen moderatione id intelligi volumus, ut, nisi gravis et magni momenti causae adsint, neque ex eadem facultate duo Rectores successivè eligantur, nec una aut plures Facultates praetereantur, sed ut

Rectoratus per omnes quatuor Facultates, ab una ad alteram
velut per orbem Transbeat: idque hac ratione, ut cum hoc
semestri Rector ex Facultate Theologica fuerit, sequenti
aliam ex Juridica, Tertio ex Medica, quarto ex Philoso=
phica, tum demum ex Theologica Facultate, et sic Princeps
eligatur et creetur; atque, qui ad hoc officium eligitur, iis or=
natus sit virtutibus, ut hunc Maneri adcommoda Scholae,
ad honorem, salutem et incrementa ejus provehenda prae=
esse possit. Ratificatio vero, ut vocant, et confirmatio
per Nos et Amicos nostros Viginti unum viris esto.

Officium quoque Decanorum non diutius quam per se=
mestre Tempus durare debet, initiumque suum et finem
cum ipso Rectoratu habere: quemadmodum et promotiones
non à Decanis, sed ab eo, quem ordo ex consuetudine cujus=
que Facultatis tangit, peragendae sunt. Professoribus
quidem singularum Facultatum integrum sit, convenire prius
inter se, et Decanum sibi eligere, in consilio tamen Univer=
sitarum, quo Rector novus est eligendus, designatos à se De=
canos indicere, necesse est, quo Tamen futuri Rectoris
Consilarii vel Assessores à consilio Universitatis confirmen=
tur, et Nobis cum recens electo Rectore indicentur.

III. Tercio, cum ad hoc tempus Tres semper Visitatores solle-
giorum fuerint, unus ex conventu Ecclesiastico, Pastoribus
vel Ecclesiasticis, unus ex numero Professorum Academiae,
et unus ex Praeceptoribus, quatuor superiorum Classium
Gymnasii; eundem numerum et discrimen personarum
etiam deinceps retineamus: hac adjecta declaratione, ut Pro-
fessores Theologiae, qui conventus Ecclesiastici membra
sunt, tanquam Ecclesiae, ratione hujus officii, Pastoribus
et Ecclesiasticis, non Professoribus, adnumerari debeant. (ae-
teram de Tempore haec jam voluntas nostra est, ut offi-
cium istud non amplius triennium, sed sesquiannum tan-
tum duret, et subinde per tempus semestre unus ex illis
decedat, et loco decedentis novus eligatur. Electio horum
Visitatorum, ut ante hac, ita in posterum consilio Univer-
sitatæ seu conventui Academico relinquitur: ita Carmen,
ut si quis ex ordine Theologorum et conventu Ecclesiastico
eligendus sit, is in dicto Venerando conventu eligatur et
nominetur, sed post modum Electio illa consilio Universi-
tatis, per Professores Facultatis Theologicae, tanquam
membra conventus Ecclesiastici, indicetur. Quod si Visitator

novas electas fuerit, is quamprimum cum illis Visitationibus,
 qui in functione Muneris sunt, ad Rectorem et quatuor De-
 canos vocetur, ibique his Officium Visitationis per Tempus
 definitum, sub fide, qua respective conventui Ecclesiastico et
 Academico devincti sunt, fideliter et solite administran-
 dum demandatur; deinde et Convictoribus in Collegio Prae-
 dicatorum, et alumnis Stipendii Marciani, nec non solle-
 gii Wilhelmitani, per Rectorem et Decanos, nomine Con-
 silii Academici sistantur, et alumni omnes ad obsequium,
 observantiam et venerationem gravibus adhortationibus
 excitentur.

Quarto, De Dispositione et Constitutione Professionum IV.

publicarum ipsa, mens nostra et voluntas ea est, ut una-
 quaeque Professio Professorem habeat ordinarium et sin-
 gularem, nec Professiones duae uni simul demandentur:
 et quoties Professio aliqua vacaverit, ut Professor no-
 vus sit eligendus nulla enim Professio, nisi urgente
 causae et justa impedimenta adfuerint, vacua est relin-
 quenda sed in pleno Universitatis consilio magno studio
 deliberandum et tractandum est; ubi ille, vel illi, qui Pro-
 fessionem ambiunt, aut ab uno alterove commendantur,

publice nominandi, et de subjectis ipsis eorumque Potibus
 primo per deliberationem, rogatis ordine singulis, dissen-
 sum; deinde vero ubi suffragia colligenda, et decidendum est,
 illi, qui ex eadem Facultate sunt, quippe qui plerumque
 optime norunt, quid ad Professionem vacantem requiratur,
 et quos prae caeteris etiam conventus membris cum novo
 Professore negotia tractare oportet, prae caeteris etiam
 conventus membris audiendi sunt. Et quoniam totius
 Universitatis, et consequenter Reipublicae multum inter-
 est, ut in ista electione et prima receptione, res satis ma-
 ture deliberetur, et per circumstantias omnes fideliter pro-
 sedetur; (siquidem satius multo et facilius est, aliquem
 non admittere aut recipere, quam post annum probationis
 aut alio tempore rursum dimittere et rejicere;) ideo volumus,
 ut singuli suffragia sua liberrime, ut quisque in consci-
 entia sua optimum judicaverit, ex eo fidei vinculo, quo
 Nobis atque Universitati obstrictus est, absque ullo
 animi motu privato ferant, et asserant, quem vacanti
 Professioni vere idoneum, aut inter plures competidores
 et commendatos aptissimum agnoscant et ducant.

Ubi quidem doctes Muneri idoneae imprimis ratione eru-
 ditionis et scientiae, id est, non tantum ex notitia eorum,
 quae Docturae est, sed et ex habilitate justa methodo et ordi-
 ne ea proponendi et docendi aestimandae sunt. Sed praeter
 haec doctes plura etiam alia probe sunt observanda, since-
 ritas et studium Religionis nostrae, Existimatio bona, Con-
 versatio honesta, studium pacis et concordiae, et similia.
 Neque minus hoc observari volumus, ut ii, qui ex Civitate
 nostra orti, vel in Universitate nostra promoti, aut in scho-
 lis nostris educati, et imprimis, qui jam in inferioribus
 Professionibus aut Facultatibus existunt, aut qui ali-
 quando in Gymnasio nostro operam suam praestiterunt,
 atque in his Professionibus et Praeceptoratibus Dexteri-
 tatem suam atque industriam laude dignam ostenderunt,
 eo ipso praerogativam aliquam habeant, caeterisque pari-
 bus ex his ipsis causis prae aliis idonei agnoscantur,
 et in electione praeferrantur. Qui hac ratione in Consilio
 Universitatis suffragiis unanimibus aut majoribus ido-
 neus, aut inter plures Competitores aptissimus est iudica-
 tus et electus, ejus recipiendi Jus, potestatem et man-
 datum habeant Ann. Scholarchae & Nobis constituti:

quemadmodum iisdem et potestas dimittendi eos, qui jam recepti, et postmodum in consilio Universitatis minus idonei judicati sunt, relinquatur: de qua re Tit. IX. §. III. ulterior declaratio invenietur. Quae modo dicta, etiam in Electione Praeceptorum Classicorum et Vicariorum, quantum huic applicari possunt, observanda erant, praesertim cum illi prae alia hanc spem habeant, ut futuro Tempore ad Professiones Academicas promoveantur et adhibeantur.

V.

Quinto, Bibliothecarius in posterum sit perpetuus, et ad hoc officium subinde, si fieri potest, unus ex numero Professorum publicorum cujuscunque Facultatis, qui maxime idoneus et commodus a consilio Universitatis videtur, eligatur: superior autem inspectio Rectori et Decanibus, qui per vices erunt, non prohibita, sed hoc ipso disertis verbis demandata sit. Si vero forte inter Professores non inveniatur, cui id munus commodè permitti possit, aut si cui invito imponendum sit; tum nihilo minus deliberato consilio Omn. Scholarcharum et Consilii Universitatis tale subjectum quaeratur, necesse est, quod non tantum studio et amore librorum ducatur, sed et eam librorum notitiam habeat, ut per singulas Facultates

convenienti ordine libros disponere, Catalogos necessarios conficere, et quae ad utilitatem, ornatum et incrementum Bibliothecae faciant, laudabili studio providere possit. Haec rerum judicio Consilii Universitatis relinquitur, num ejusmodi Bibliothecarius etiam dicto Consilio interesse et membrum conventus Academici esse debeat. Quae admodum et potestas definiendi ex suo arbitrio Salarium seu Honorarium annuum Bibliothecarii, Dn. Scholarchis permittitur et demandatur.

Sexto, De Notario quoque seu Protocollista constituendo VI. voluntas nostra est, ut Dn. Scholarchae cum conventu Academico, ejus et recipiendi et dimittendi, rursusque aliam ejus loco eligendi mandatum et potestatem habeant.

Septimo, In posterum in Universitate nostra, nunc plenissime exaltata, ut Sceptra duo Academica, ita et Ministri duo Sceptringeri sive Sedelli, ut vocant, sunt; superior et inferior, cui simul cura calefaciendi fornaces in Collegio Praedicatorum mandari potest. Utiusque et recipiendi et dimittendi facultatem idem Dn. Scholarchae cum Consilio Universitatis habeant.

Octavo, Officium etiam Depositoriae, ut in alia Universitate VIII.

bus Germanorum, quae suis privilegiis gaudent, servandum;
et hic quidem pari ratione à Dn. Scholarcha et Con-
v. Academico recipiendus et dimittendus; et si casus
contingat, Seduli superioris, si is velit et idoneus sit, prae-
caetera ratio est habenda.

Tit. V.

De officio Dn. Scholarcharum.

- I. Dn. Scholarchae, qui jam hoc munere funguntur, aut
in posterum constituentur, in hoc Munere et administra-
tione juxta intentionem horum Statutorum nostrorum
et Legum permancant.
- II. Deinde utraque Privilegia Originalia Academiae, quae
ab Augustissimis Imperatoribus, Dominis nostris Cle-
mentissimis, adepti sumus et impetravimus, in potesta-
te sua, in Gramatophylacio Academiae, reservent, fi-
deliter custodiant, nec alii cuiquam tradant, aut tradi
jubeant.
- III. Quoties cunque plenum Universitatis Consilium convo-
catur et habetur, compareant et intersint; et quotannis
Dn. Consulem Regentem adcant atque petant, ut novus
ex Senatu Assessor, qui cum altero, in officio perma-

mente, ut supra dictum, conventui Academico intersit, con-
stituantur.

Quarto, quoties in posterum Dn. Scholarchae Profes- 1V.
sorem aut Praeceptorem, modo supra dicto, receperint, ei-
dem injungant, ut intra anni spatium, ex quo receptus
est, sicut et aliam suam quisque annum probationis ha-
beret juxta civitatis statuta; neque Scholarchae ex seipsis po-
testatem habeant, quoniam jure civitatis sive ad longius
sive brevius tempus liberandi. Attamen Professores
Publicos omnes, ut et Praeceptores Classicos, ab omnibus
solvium vigiliis, quo nomine veniant, et hujusmodi oneribus
liberos et immunes praestamus. Neque Dn. Scholarchae
Potestatem adimimus, sed permittemus, de iis Professori-
bus et Praeceptoribus, qui adhuc in caelibatu vivunt,
et aliorum hospitio et mensa utantur, circa jus civitatis
dispensandi, et longiorem moram hic indulgendi; ita
tamen ut eos nihilominus fidelitatem et obedientiam
promittere et polliceri jubeant.

Tit. VI.

De Officio Magnifici Da. Rectoris.

Primo, Da. Rector Universitatem omnem, quantum

ad disciplinam, atque lectiones omnes et Exercitia Academiae pertinet, summo studio et fide commendatam sibi et curae habeat. In Gymnasio etiam et officio Gymnasiarchae ea observe, quae Rectori Academiae hic loci, in statutis specialioribus de eo conceptis, demandata sunt.

II. Deinde in orationibus, Disputationibus solennibus et Declamationibus praeter alia ipse diligenter compareat, et si una alterve Disputantium minus modestè se gerat, auctoritatem suam interponat. Quos vero ad materiam Disputationis et imprimis ad Disputationes Inaugurales candidatorum spectet, Directorium Decano ejus Facultatis, in qua disputatur, merito relinquitur.

III. Tertio, Rector Matriculam Studiosorum Universitatis habeat, atque in hunc usum, Libram ordinariam secum in aedibus suis retineat, in quem Studiosos publicos singulos, sive aliunde adveniant, sive ex Gymnasio nostro ad auscultationes publicas promoveantur, manu propria nomen suum inscribere, et statim data dextra fidem suam ad ea, quae formula jurisjurandi postulat,

adstringere jubeat; tum accepto consueto honorario (quod sub exitum Rectoratus in rationem referendum) Testimonium Inmatriculationis et fidei datae eisdem praestetur; idque, quo facilius fiat, minusque morae habeat, in aedibus suis, non praesentibus Decanis: qui cum Collegis suis, ex specialibus Matriculationis facultatem, studiosos ad suam facultatem pertinentes, cognoscere possunt; ut infra Tit. IX. §. XI. pluribus Describetur.

Qui vero proprie Studiosi non sunt, plerumque tamen illis adnumerantur, et Studiosis adjuncti consentur, ut sunt Magistri peregrinarum linguarum, artis Musicae, gladiatoriae, saltatoriae, aliisque, qui ex institutione Studiosorum alimenta sua capiunt; ut et illi, qui non Studiorum sed peregrinandi et Exercitiorum gratia huc veniunt, nihilominus data dextra in viam Jurisjurandi Reipublicae Argentinae Magistratui fidem, Rectori obedientiam spondeant; iisque consuetis Testimoniis Inmatriculationis et praestitae fidei praestentur. Magistri autem illi linguarum, artis Musicae, gladiatoriae, saltatoriae, et quicumque studio literarum addicti non sunt,

nec literas tractant, ex arbitrio Rectoris loco Matriculae separato inscribantur, nec promiscue aliis Studiosis conjungantur, aut immisceantur.

Qui nondum in Sectionibus publicis versantur, sed in una alterave Classe Gymnasii nostri adhuc subsistunt, aut subsistere volunt, illi Gymnasiarcham adire, ibique inscriptionem in Matriculam Gymnasii petere jubeantur: ut suo loco in capite de officio Gymnasiarchae ulterius reperiri potest.

IV. Quarto, Qu. Rector potestatem et mandatum habeat, quoties ei necessarium aut consultum videbitur, Decanos quatuor Facultatum, tanquam Assessores suos in consilio privato, at et non nunquam Seniores Academiae, et Professores universos, prout rerum gravitas id requirit, convocandi, at cum illis de rebus ad utilitatem et honorem Academiae necessariis et salutaribus deliberet. Nec minus ille, quoties Scholae necessitas et utilitas requirit, plenam Academiae conventum sive Publicum et Solemne Universitatis consilium habendum à Qu. Scholarchis petat, idque, quantum in ipso est, ad Academiae salutem et incrementa dirigat et promoveat.

Quinto, neque Dn. Rector neque ullus Successorum ejus V.
 audeat, multo minus veniam et potestatem habeat, ex suo
 arbitrio quicquam ex iis, quae de Academia nostra (a Nobis
 et Amicis nostris Viginti unumviris ordinata et statuta
 sunt, aut in futurum statuendae, mutandi, tollendi, aut quic-
 quam his contrarium disponendi, sine nostro et modo dictorum
 Amicorum nostrorum Viginti unumviris praesentibus, vo-
 luntate et iudicio.

Sexto, mandamus etiam Rectori, ut studiosis petentibus VI.
 et dignis publica et generalia Testimonia Academica vitae
 et studiorum sub majore sigillo Universitatis praestare.
 Ubi ratione studiorum à Decano ejus Facultatis, cujus
 se Studiosum profitetur, certiora cognoscere potest: nec
 quisquam alius Professorum potestatem habeat sub suo
 nomine et sigillo (multo minus sub sigillo Universitatis;
 quippe quod nequidem in manibus ejus est) Testimonium
 publicum ulli Studioso tribuendi. Decania tamen faculta-
 tum liceat Studiosis suae facultatis Testimonia specialia,
 quae vel tantum vel praecipue ad studia ejus facultatis
 pertineant, largiri: pro ut titulo proxime sequente plu-
 ribus dicitur. Praeterea Programata Universitatis gene-

ralia et Communia à Rectore, specialia et cujusque facultatis propria, a Decano ejus Facultatis, ad quam pertinent, componantur, et valvis Acad. affigantur. Funebria autem promiscue Rectori, ut antehac, ita infuturum demandata sint: ubi tamen observandum, ne nimia et impetiva facilitate annuendi petentibus, cum jure negari posses et deberes, Rectori labores non necessarij, Sectionibus impedimenta noxia exoriantur.

VII.

Septimò, Dn. Rector Sceptrum utrumque Academiae, Sigilla duo Academica, cum flavibus consuetis, et libro Statutorum atque Matricula Studiosorum, quippe quibus in actu Inaugurationis et Praesentationis solenniter instituta est, nec non pocula Academiae propria, secum in aedibus suis ac custodia privata habeat, et exatto Officio Successori, quoddecum modo, tradat.

IX.

Octavò, sub finem officii Dn. Rector de omnibus et singulis acceptis et expensis fisci Academici rationibus decenti modo reddat: et hoc fine etiam Decanos quatuor et Paedagogiarum de instituendis rationibus ipsorum particularibus (quippe quae rationibus Rectoris adjungenda sunt) mature et solite moneat.

Nono; Bibliothecam quoque Academiae fidei suae et curae IX.
commendatam habeat, et cum Decania Tempore Rectoratus
sui semel ad minimum visitet, ut semper vel intra Trime-
stre vel saltem semestri Temporis spatium, quo statuta Bibli-
otheca sit, inquireatur, et num ibi omnia ex legibus Acade-
miae probe curentur, observetur.

Decimo; sum subinde res et negotia quaedam memoria signa X
occurrant, quae ad plenum Universitatis consilium non per-
tinent, nec referenda sunt, sed vel a Rectore solo, vel in con-
ventibus particularibus Decanorum aut Professorum de-
cidantur; quo memoria eorum in futurum usum conservetur,
voluntas nostra est, ut Protocolum separatim hinc rebus
notandis comparatur, et Rectorum quinque ea, quae in Re-
ctorata ipsius contigerunt, quantum ea memoria et scripto
signa judicaverit, vel sua manu inscribat, vel fidei alterius
manu inscribi curet, cumque Librum exatto Officio Successo-
ri tradat, ut ille et necessarium sibi ante actuum indicium
habeat, et cum laborem continuare possit.

Tandem Rector proxime decedens semper, si necessitas XI.
exigat, ejus qui in Rectorali Officio est, aut esse debet,
Vicarius et Prorector sit, ut si ille Durante Rectoratus

Tempore (nisi initio statim ejus id contingat) falo defungatur
 aut propter adversam corporis valetudinem, absentiam, aut alia
 justa impedimenta, officium suum et negotia, quae in cum-
 buis, tractare et administrare nequeat, Rector antecedens
 ejus vices suscipiat, et officio praesit, aut certe negotia
 expediat.

Tit. VII.

De Officio Decanorum.

- I. Decani quatuor Facultatum omni tempore ad requisitio-
 nem On. Rectoris, tanquam ejus Assessores et Consilarii
 absque recusatione libenter et volenter compareant, consi-
 lioque, et opera sua in omnibus, quae ad utilitatem et in-
 crementa Academiae Scholaeque faciant, peragenda et pro-
 movenda, quam optime possint et norint, cum adjuvant.
- II. Deinde Ipsi non minus atque Rector Bibliothecam statu-
 tia Temporibus visitent, ut supra in Officio Rectoris di-
 ctum, et Examinibus Gymnasii cum Paedagogiarum in-
 tersint, ut in Legibus Gymnasii uberius videre licet; vices
 quoque visitandi cum Rectore ita partiantur, ut Classes ab
 illis, si non quotidie, frequenter tamen visitentur, ibique
 non modo attentio, obsequium et profectus Discipulorum
 sed et industria et fides Praeceptorum, atque Paedagogi-

archae Inspectio atque ordinationes observentur.

Tertio, Decanorum quivis in sua facultate Directorium III.
habeat, quae ad ejus honorem et dignitatem faciunt, sum-
mae sibi curae ducatur, et speciatim Leges et Statuta suae
facultatis, et Promotionum, quae infra suo loco invenien-
tur, fideliter servet.

Quarto, ea, quae in Facultatibus singulis accipiendae et IV.
erogandae sunt, in sua quisque Facultate tempore Decana-
tus sui accipiant et erogent; quae ad fiscum pertinent, di-
ligenter annotent et describant, tum sub exitum Officii ra-
tiones suas rite conficiant, easque Rectori, tanquam ratio-
nibus ejus generalibus adjungendas, tradant.

Unde et quinto honoraria illa, quae antehac Rectori, De- V.
cano, Visitoribus et Syndico ex fisco Academiae nume-
rata sunt, in posterum inter Rectorem et Decanos propor-
tionabiliter distribuantur et in rationes referantur.

Tit. II. X.

De officio Visitorum collegiorum.

Visitatores collegiorum tria Collegia Alumnorum et
respective Convictorum, in saenobio Praedicatorum, divi
Wilhelmi et divi Marci ordinariè singulis hebdoma-

dibus visitent, et Judicia consueta instituant; in Collegio Praedicatorum quidem die Jovis post horam XII. in inferiori conclavi conventum; mox eo finito in Collegio Marcianorum, in classe Sexta Gymnasii; in Collegio Wilhelmitanorum, die Martis post sonitum matutinam. Si vero per hebdomadem in uno alterove Collegio aliquid acciderit, quod per Praedagogum vel Inspectorem commodè componi non possit, necessaria tamen negotii expeditio dilationem ad Judicium ordinarium non patiatur, ad indicium Praedagogi vel Inspectoris extraordinariè convenire, et tale negotium expedire non graveatur.

- II. Deinde omnibus et singulis Legibus et statutis cujusque Collegii studiose invigilent, quo et Praedagogi et Alumni ex praescripto Legum vivant, nec ulla innovatio scholae aut Collegiorum Legibus adversa introducat: quo fine, et ne quia ignorantiam praetexere possit, in quovis Collegio Leges ejusdem ex actis tribus mensibus in Judicio recitari curent: et si Alumnus novus recipitur, eidem intra quatuordecim dierum spatium Leges dictas proponant; ubi opus, explicent, et Alumnum data dextra obedientiam et fidem promittere jubeant.

Consequenter sedulo instent, ut Alumni in Destinatis sibi III.
 Ecclesiae institutionem juventutis et Examina Catechetica
 ut et respective concertum Ecclesiasticum in summo Tem-
 plo, sine intermissione, ut Decet, adjuvant: item ut in
 actibus Academiae publicis, in Orationibus sollemnibus
 in Disputationibus et Declamationibus, nec minus in
 Lectionibus sibi praescriptis, et statuto Tempore in Dra-
 matibus Theatricis et Choris, decenter et sedulo compa-
 reant: quare et ex acto Trimestri temporis spatio Alumno-
 norum Testimonia requirantur, eorumque Lectiones et fi-
 bri Exercitiorum inspiciantur, ut si qua est negligentia,
 mature Deprehendatur, emendetur, et in negligentes animad-
 vertatur.

Quarto delinquentes pro ratione Delicti et circumstantiarum IV.
 sine ullo affectu privato favoris aut malevolentiae, poenis
 debita coercant: et si unum alterumve Deprehendant,
 adeo contumacem, ut aliae correctiones et poenae nihil
 proficiant, hunc seu hos Beneficio excludendi potesta-
 tem et mandatum habeant; sed hujus exclusionis causa
 postea cujusque Collegii Dni Praefectis exponant et
 indicent. Imprimis quod ad Alumnos Beneficii Marci-
 ani pertinet, cum usque ad hoc Tempus usitatum fuerit,

ut delinquentes, praesertim Classici, qui à Praeceptoribus suis eonamine deferantur, interdum pro ratione delicti ab ipsa perceptione ejus Beneficii ad octo aut quatuordecim dies suspendantur, is puniendi modus retineatur, et continuetur: Visitatores id, quod his admittitur, Expectantibus, in quos optime collocatum putabunt, distribuendi potestatem habeant.

V. Quinto, quemadmodum Visitoribus, supradicta ratione, cura sedula incumbit Alumnorum receptorum, et qui jam in hoc vel isto Collegio sunt; ita non minus in recipiendis (praecipue Marcianitis et Wilhelmitis) magnam fidem atque curam adhibeant, ne illi, in quos bene collocatur Beneficium, postponantur aut impediuntur; contra illi, de quibus nulla vel admodum exigua spes est, promoveantur, atque ita sumtus sine fructu impendantur: ut in dictorum Collegiorum statutis uberius praecipuum est.

Et quod dicitur. Visitatores ex istis laboribus aliquid etiam commodi habeant, volumus, ut singulis sub exitum Tempora semestria duo imperiales ex scholae nostrae fisco numerentur.

Tit. IX.

De Ordine Professorum generationum

Primo Professores, qui jam sunt, et posthac recipien- 1.
tur, singulatim quisque spondeant et jurabunt Univer-
sitati nostrae et Ecclesiae fidem, ita ut earum honorem,
commoda et incrementa promoveant, damnum vero et
decrementa impediant et avertant, quantum quidem ipsi
norint et possint.

Deinde inter se invicem omnes in Christiana charitate, pa- 11.
ce et concordia vivant, et seipsos atque familiam suam
in sancta communione Ecclesiae nostrae, Sacramentorum
et reliquorum Ecclesiae rituum, ex sententia verae et inva-
riatae Augustanae Confessionis, ut et in pietate vitae et
morum, in externa quoque continentia et honestate vesti-
mentorum et reliquis omnibus exhibeant et demonstrent,
uti Christianos auditos Deum, et egregio alius exemplo
servire possint.

Tertio, quomagia vera inter eos amicitia, concordia et fa- 111.
miliaritas colatur et servetur, atque eo ipso Academiae
utilitas et salus promoveatur, volumus, ut nullum vitium
aut defectus, si in uno alterove deprehenderetur, Dni Scho-
larum nostrae aut integro Consilio Universitatis propo-
natur et deferatur, nisi prius Dni Rectoris et Decanorum

privatae, tum etiam omnium Professorum communes adhortationes et admonitiones praesepserint. Si vero et privatae istae et communes adhortationes atque admonitiones nihil proficerent, tum demum ille, ejusque actiones ad Dn. Scholarcham deferantur et nominentur: qui deinde ulterius de^{co} statuendi, ut convenit, potestatem habeat.

IV. Quarto, Statuta et Leges omnes, quae à Nobis et Amicis nostris Vigiinti unum viris, etiam Dn. Scholarchis et toto Consilio Universitatis latae et statutae sunt, aut in posterum statuentur, et quae de doctrina, disciplina et aliis agunt, fideliter et firmiter observent, defendant, et exequantur, nihil his contrarium tentent, aut tractent, nec domesticis suis et convivoribus permittant aut cedant, ut quicquam contra eas agant aut tentent, sed si tale quid animadvertunt, summis viribus id impediant.

V. Quinto nullus Professorum alterius auditores sollicitet, ut illo relicto ipsi adhaereant, nec quinquam illos Auditores, qui ab alio publicè et ordinariè praelegantur, privatim explicet, nisi id fiat bona cum pace et consensu ejus, aut à Decano et Collegio ejus Facultatis ex causis

idoneis permittatur, usque hora id instituat, quibus
 isti Auctores publicè in Academia non traduntur: potius
 autem hoc ipsum omnibus aliis, qui Conventui Academi-
 co non sunt conjuncti, interdictum et prohibitum sit; ne-
 que nisi praecedente venia Decani et Collegii illius facul-
 tatis, cui res mature deliberanda iungitur, et ex ejus
 mandato et praescripto ab ullo Studioso, quicumque ille
 fuerit, instituat; si vero quis contra fecerit, idque inno-
 tuerit, ille sine mora per Decanum citetur, Facultati sistatur,
 eique, quod deliquit, severe interdicator, et prout circum-
 stantiarum etiam poena arbitraria dictetur.

Sexto, quisque Professorum horam suae Lectioni definitam VI
 exacte et ex praescripto Officii sui observet, nec sine per-
 missione Rectoris vel Decani suae Facultatis ullam ho-
 ram praetermittat. Si vero id fiat, Lectiones neglectae
 (nisi forte illae propter alia ipsi demandata Negotia Aca-
 demica, aut Capitalaria, vel propter minus firmam valetu-
 dinem corporis, funera, nuptias, aut alias causas justas
 neglectae sint; ubi tamen conscientiam ejusque oneratum
 volumus) vel intra mensis spatium extraordinariè re-
 sarcias, vel multam consuetam, nisi in conventu satim se-

pergaverit, pendat: neque horam suam sine consensu
facultatis, aut si opus, Rectoris et Decanorum, imò
pro ratione circumstantiarum, ipsius consilii Universita-
tis, mutet.

VII. Septimo in omnibus et singulis conventibus et consiliis
Universitatis magna fide et Diligentia compareant, prae-
sto sint et permanant, atque in illis suo consilio et opera
quam optime perpendant, Delibent, tractent, et pera-
gant ea, quae Academiae conditio et necessitas requirit,
et quae ad ejus commoda et salutem pertinebant; ibidem
que nihil dolose reticeant, nihil eorum alius locis divul-
gent, quo varia incommoda, inde metacenda, praecaveantur
et declinentur.

II X. Octavo, si contingat, ut uni vel alteri Pontificae, honestae
et justae causae et impedimenta obveniant, quibus deten-
tus Sectiones suas vel planè intermittere cogatur, vel
longo tempore instituire non possit, et propterea Vicarium
perpetuum aut Temporarium velle substituere, ille ~~non~~
hoc suo arbitrio et propria auctoritate non faciat, sed si
Vicarium perpetuum desideret, id cum causae cognitione
et permissione totius consilii Universitatis fiat. Si vero

temporarium Vicarium poscat, cum praesentia et consensu solle-
 gi facultatis, et approbatione Rectoris et Decanorum res susci-
 piatur, nec nisi ex causa justa et gravibus permittatur; atque
 ille, qui à Professore ipso commendatur, nisi graviores rationes
 contrariantur, alia praeponeatur. Alioquin Rector potesta-
 tem habeat, ad dies aliquot et hebdomadas Professori veniam
 concedendi; neque sine singularibus causis et subiri Rectoris,
 Dni. Scholarchae (quod forte molestum esset) facile videantur.
 Nonò, Vincuntur, ut singuli suae quotannis Disputatio-
 nes ordinarias et solennes, quas ipsi elaboraverint, instituant:
 ad quas, ut et eas, quarum theses ipsi Respondentes con-
 scripserunt, et solenniter de illis disputandi veniam impe-
 trarunt, (quod pro qualitate Respondentia et Thesium per-
 mittendum) Professores omnes sunt invitandi, et eae Dispu-
 tationes in auditorio communi habenda. Qui prior disputa-
 tionem suam elaboraverit, Dn. Rectorem aseat, siemque
 sibi ab eo destinandum petat. Ad alias Disputationes etiam
 non solennes Studiosi non minus parati et faciles sint,
 eosque in his instituunt et instruunt, verum eae non nisi in
 auditoria Facultatum habeantur. Disputationes pro gradu
 omnes solenniter habeantur, ita ut Sedulus cum sceptro

praesto sit, et praeter alia, quae peragenda ipsi sunt, personis honoratim locum decentem assignet. Caeterum Disputationes solennes omnes ante meridiem instituantur, atque initium capiant tempore aetivo quidem hora septima, hyberno vero hora octava; ad decimam horam Dni Professores à Praeside, in Inauguralibus à Decano compellantur; hora undecima totum Disputationis actum finiat. Non solennes non tantum ante meridiem horis dictis, sed et post meridiem ab hora prima ad quartam aut quintam proratione temporis haberi liceat. Quae publicae sunt, idque in titulo Thesium expressum ostendunt, omnibus et singulis Professoribus publicis distribuuntur; quae vero privatae, et separatim tamen typis excusae, earum Exemplaria Respondens non nisi Rectori et Professoribus suae facultatis offerre teneatur. Orationes et Declamationes omnes censantur solennes, et ab omnibus et singulis Professoribus audiantur.

X. Decimo, Professores Studiosos facultatis suae, imprimis eos, qui ipsis à Parentibus, Tutoribus, Cognatis, Amicis aut aliis commendantur, solliciti observent, eorumque curam gerant, eos ad audiendas diligenter lectiones,

advisandos Actus et Exercitia Academica, necnon ad
Disputationes publicas et privadas, Declamationes et
Scriptiones, maxime autem ad studium Pietatis et mores
honestos et Christiano signos adhortentur, et adstringant.

Undecimo, quo Professores eo facilius Studiosos suae fa- X.
cultatis agnoscere et discernere possint, praeter communem
Studiosorum Matriculam, quaelibet etiam facultas su-
am propriam Matriculam apud Rectorem habeat, quo illi,
qui in Matriculam communem inscripti sunt, statim etiam
in specialem Matriculam Facultatis, quam profitebuntur,
referri possint: et hanc specialem Matriculam quilibet
ejus facultatis Professor, quotiescunque voluerit, prae-
cipue vero et ordinariè Decanus singulis Mensibus à
Rectore sibi expetere, ex eaque nomina Inscriptorum, ad
suam atque Collegarum notitiam extrahere et consignare
potest et debet.

Tit. X.

De Officio Professorum Theologiae.

Initio volumus, ut in Facultate Theologica nostrae
Academiae, quatuor sint ordinarii Theologiae Professores,
eademque Doctores vel Licentiati, et conventui Ecclesiastico,
si fieri possit, tanquam Ecclesiastae, conjuncti. Subinde
etiam loco decedentium duo à Facultate Theologica convoc-

tui Ecclesiastico nominentur, et ab illis deinde Un. Scho-
larchis nostris et toti conventui Academicis nominibus su-
is descripti offerantur, ut ex his unus deligatur, et in
locum vacuum substituatur.

Professores Theologiae praeter ea, quae in Statutis et legi-
bus de Professoribus Publicis in communi comprehensa
sunt, et ad eos pertinent, in sequentia Statuta jurent, illis-
que omni fide, summo studio et viribus obtemperant.

1. Primo, in pura et sana fidei Doctrina, ad ductam Sacrae
Divinae Scripturae Veteris et Novi Testamenti, ejusque
veram et Christianam sententiam / quae in confessione Augu-
stana Rectorum et Principum Anno 1530. Carolo V. Impera-
tori oblata; nec in Formula Concordiae partium Wittenbergae
A. 1536. inter Theologos et Saxonicos et Suevicos Ecclesiae a-
cademicaeque Ministros, partim A. 1580. inter praecipuos Statu-
ditae Confessionis Augustanae conscriptis et confirmatis
exposita est, inter se ipsos et cum universo conventu Eccle-
siastico (cui alioquin tanquam Ecclesiastae adjuncti et ad-
dicti sunt) constantem, sinceram et candidam concordiam o-
colant, contentiones omnes prolixas et non necessarias,
ex quibus non nisi exacerbatio animorum exoritur, quam-
tum in ipsis est singulis, praecaveant et devideant, atque

in eo, ut praecipit S. Apostolus, Spiritus Prophetarum
 Prophetia subjectos esse patiantur.

Secundo, Sectiones suas ita instituantur et curent, ut quoti- II.
 die binae horae ante meridianae, binae postmeridianae, ex-
 plicationi Librorum Veteris et Novi Testamenti, pro ut sin-
 gula à Collegio Theologico assignati sunt, tribuantur; no-
 minatim autem et regulariter Evangelistae et Libri Moysi
 ante meridiem plerumque, Epistolae vero Paulinae atque Pro-
 phetae post meridiem praeclegantur et explicentur; ita
 tamen ut illa liceat ex communi consilio et consensu in-
 terdum loco illorum alia quoque ex reliquis libris V. et N. Te-
 stamenti, vel praecipuos locos communes Theologicos, in pri-
 mis illos, de quibus hoc Tempore maximè controversatur,
 ad manus sumere, atque eos breviter et distinctè pertra-
 ctare.

Tertio in istis Sectionibus suis ante omnia Literam Sacrae III.
 Scripturae diligenter exponant, in Veteri Testamento ex
 Textu Hebraico, in novo ex Graeco; deinde vero Doctrinas
 occurrentes earumque causas, tum et locos communes,
 id est, articulos generales fidei nostrae Christianae, ut in
 quavis loco Librorum, qui leguntur, occurrant, aut ut Ecce-

siae et Scholae necessitas requirit, juxta verum et Christianum S. Scripturae sensum, in dicta Confessione Augustana Electorum et Principum, et formula Concordiae, juxtaque methodo verae Dialecticae, explicent et tradant; distincte solutis omnibus sophismatibus, quae à nova et antiqua Haeretica et Christi adversaria, ad homines à Doctrina Christiana avertendos, prolata sunt, et adhuc quotidiè proferuntur.

IV. Quarto si ex lege, modo sub Tit. IX. de Professoribus generatim comprehensa, ordo disputandi constanga, cum Professoribus reliquis ita conveniant, ut à quolibet eorum binae per annum Disputationes Theologicae solennes habeantur, et in illis Studiosi Theologiae, cum Opponentibus, tum Respondentibus non tantum ad modum Disputandi Logicum et Syllogisticum, sed et praecipue eo adstringantur, ut exercitati sint Textuum interpretes, et solutiones suas ac distinctiones ex clarissimo Dei verbo ostendant et probent.

V. Ne vero his Disputationibus Theologicis plus motuum et scandali, quam utilitatis excitetur, nemo Professorum Theologiae potestatem habeat, Theses Dispu-

tationum publicarum ex suo solius arbitrio prelo Typo-
graphico submitteendi, sed illas propria Collegii sui reliqua
perlustrandae et ad censuram revocandas tradat, ne quae ab-
surda et verbo Dei contraria, sed necessariae tantum et verae
propositiones proferantur.

Sexto, praeterea auditores suos et discipulos privatis quo- VI.
que Exercitiis Disputationum exerceant, et hic ad suafa-
ciam, et imprimis praeter Disputationes binas annuas
publicas et solennes, certis etiam diebus hebdomadis, ho-
ra autem vespertina vel pomeridiana in auditorio aliquo
publico Disputationem privatam instituant, et in ea locos
Communes, ut sunt in Augustana Confessione comprehensi,
aut alias controversias utiles brevibus Thesis concie-
ptas proponant; quo et Disputationes publicae eo majori
laude et fructu doctrinae habeantur, et discipuli controver-
sias Religionis, quae calamitosa hic temporibus pluri-
mum momenti habent, eo melius intelligant.

Septimo, vigili etiam oculo Academiam universam VII.
eurent, ut ea in pietate et Christiana continentia succe-
seat, et eo fine quater per annum, nimirum pridie Na-

tivitatem Christi, pridie Paschatis, Pentecosten, Michaelis ad Academiam universam sacras adhortationes faciant. Porro unus Theologorum, quem ipsi Consilio Universitatis commendaverint, semper die Saturni hora nona vel ex Evangelio et Epistolis Dominicalibus, vel alia locum S. Scripturae Adhortationem Latinam seu Lektionem ad Studiosam Juventutem habeat, aut nonnunquam locos Theologicos communem bono ordine et distincte interpretetur; ad quam Lektionem discipuli 1. et 2. Classis, ut ad alia Exercitia publica deducantur.

II X. Octavo, Ut autem vera et Christiana concordia et animorum conjunctio inter eos hoc artius conserventur, et quae supra ordinata sunt eo exactius continuantur, Professores Theologiae modo dicti separatim habeant Collegium, in quo Decanatur inter ipsos, quoties semestria Officiorum mutatio fieri solet, per vices ab uno ad alterum transferatur; in eo tamen Collegio nihil aliud agant, quam quae ad continuanda et conservanda salubriter ordinata faciunt; quo omnia, ut rursus S. Apostolus hortatur, decenter et bono ordine fiant.

IX Nono, In Collegio suo Matriculam habeant privatam,

in qua non modo Professorum omnium, qui ad hoc usque
tempus in hac Academia Theologiam professi sunt,
et deinceps profitebuntur, ~~sed~~ et discipulorum nomina an-
notari, et ad necessariam notitiam reperiri possint.

Decimo, Nichilominus omni tempore, quoties in uno aut
pluribus Auditorum suorum negligentiam in studio aut
dissolutionem morum animae Preteritis, illum vel illos ad se
accusant, eae negligentiam istam aut mores improbos ex-
probrent, et si nihil hic admonitionibus proficiatur, Re-
ctori et Decanui aut consilio Universitatis eos sistant. X.

Undecimo, si ab exteris locis forte Consultationes in Con-
roversis Religionis, in casibus conscientiae et causis Ma-
trimoniatis ab illis perantur, de illis in Collegio suo
delibereant, et si necessarium duxerint, Pastorem quoque
reliquos, aut totum conventum Ecclesiasticum consilium suum
et deliberationibus adhibeant. XI.

Dodecimo, Collegium hoc Facultatis Theologiae sigillum
suum privatam habeat, idque Decanus semper custodiat:
sed eo non nisi in Testimoniis Facultatis Theologiae,
nec non in Epistolis et Consultationibus ejusdem Facul-
tatis cum totius Facultatis consensu utatur. XII.

- XIII. Decimotertio, Infimus Facultatis, Scriba semper seu Notarius sit, qui et Epistolas omnes, Testimonia et Consilia, quae nomine Collegii Theologici edantur, diligenter ad Protocollum referat et inscribat; quae vero graviori momenti nomine Facultatis componenda, ea per Decanum, aut quem Facultas Theologica subiade nominaverit, concipiantur.
- XIV. Decimo quarto, in posterum Decanus quilibet, quae Tempore Officii ipsius, in negotiis Religionis contingant, praecipua et memoria digna, ordine justo annotet, et Actis Facultatis suae adijciat.

Tit. XI.

De Officio Professorum Juris generationis.

Quoniam in omnibus Academiis, plurimam interest, et praecipue in Republica nostra et Universitate, et Tempora, quae nunc sunt, hoc requirunt, ut Facultas Juridica, non minus atque aliae Professoribus necessarii saten instructa, et Lektionen quam utilissime ordinatae sint, ideo statuimus, sancimus et volumus, ut post hac in Facultate Juridica quatuor sint Professores,

nimirum Professor Juris, duo Professores Pandectarum,
et Professor Institutionum; utque Sectiones suas se-
quenti modo ordinent atque instituunt.

Primo Professores quatuor simul omnes, Sectiones ordi- 1.
narias, ut legibus sequentibus speciatim comprehensae
sunt, vel ut ipsi pro ratione temporis et Auditorum, spe-
ciali consensu quam maximè consultum duxerint, omni
studio sibi curae habeant, et quae in illis ad Auditorum
institutionem et incrementa in studiis servare possunt,
fideliter et clare doceant et ostendant.

Deinde Exercitia Disputatoria magno furore urgeant, II
prout de iis ipsi inter se convenerint, et hujusmodi sem-
per materias ex Sectionibus suis, vel ex aliis Juris par-
tibus proponant et Disputent, quae utiles et usitatae,
adeoque et labore et tempore dignae sint.

Denique omnes et singuli ita justè, candidè et honestè III.
se gerant, ut ab omnium ordinum Hominiбус Sacerdo-
tes Justitiae habeantur et celebrentur.

Tit. XII.

De Officio Professoris Juris speciatim.

Professor Juris illos praecipuè Titulos in Juris Jus 1

stiniane proponat, atque explicet, qui ad Processum
juris pertinent, idque vel ab uno libro ad alteram, ab uno
titulo ad alterum, aut alio etiam servato ordine, qui ipsi
vel toti Schlegio utilissimus et commodissimus videbitur.

- II. Secundo, quod ad Methodum pertinet, pro ratione cujus-
que tituli talem seligat, quae auditoribus maxime sit utilis,
studeatque, ut omnes Leges ejusque Tituli, simul et totam
materiam ex jure Pontificio et Civili, ad necessitatem, quae
fieri tamen potest brevitate, explicet; neque vero eo contenta-
tur sit, sed simul ostendat, quid hodierno die ex iis, quae
in jure scripto, Civili et Canonico continentur, adhuc in usu
et exercitio sit; similiter quid per Ordinationes Imperii,
per varias Leges provinciales, statuta et consuetudines,
bene aut male, additum, remotum, mutatum aut omnino
abrogatum sit.

- III. Tertio, Jus etiam Feudorum interduum praelegat, et vel
in singulis titulis Textum ad necessitatem sed breviter
interpretetur, vel Titulos omnes in Compendium ejus Metho-
dum redigere studeat, aut alia ratione, quae optima
videbitur, tractet.

Tit. XIII.

De officio Professoris prioris
Saneotarum speciatim.

Professor Saneotarum prior primum eas materias Ju-
ris auditoribus suis proponat et explicet, quae ubilissi-
mae et in quotidiano exercitio sunt: velut De pactis, de
transactionibus, de in integrum restitutionibus, de servi-
tutibus personarum et rerum, de contrahibus vel quasi,
de matrimoniis, de Tutelis, de ultimis voluntatibus, de
successionibus ab intestato, de Dominio, de possessione,
de usucapione, de interdictis, de obligationibus et actio-
nibus &c.

Deinde materias modo dictas methodicè disponat, et quic-
quid ad singulas materias spectinet, passim ex omnibus
partibus Juris congerat, et singulari industria studiosi,
quantum fieri potest, veram Juris civilis sententiam
et nucleum ejus extrahat, et breviter exponat.

Tertio, neque hoc contentus, eodem modo, quo Professor
Codicis, occasione oblata indicet, quid ex Jure Ponti-
ficis, ex Ordinationibus Imperii, ex Statutis et Con-
suetudinibus, bene an secus, additum, demum aut planè
abrogatum sit.

IV. Quarto quoniam in Responsis Actorum ejusmodi tantum Casus comprehensi sunt, qui jam contigerunt, et quotidie adhuc contingere possunt; omnes et singulas Lege, ut feret occasio, explicet, quae passim in Pandectis ex libris Responsorum Papiniani, Pauli, Ulpiani, Scaevolae et Modestini reperiuntur, et eas ad praesentem studium, quantum fieri potest, accommodet; unde Studiosi Juris propter utilem rerum varietatem insignem fructum reportabunt.

Sit. XIV.

De Officio Professoris Pandectarum
posteriora speciatim.

I Professor Pandectarum posterior Pandectar totas, ad-
junctis specialibus rubricis fidei, quam maxima
brevitate, summarie et Isagogice proponas, eumque labo-
rem quam celerrime absolvat, atque eo praecipue curam
suam intendat, ut Studiosi intelligant et sciant, quid
in quovis Titulo speciatim comprehensum, quid praeci-
pue notandum sit. Verum etiam subinde cum consensu fa-
cultatis aliam methodum eligas, eaque suscipias tra-
ctanda, quae utilissima Studiosis et gratissima videbuntur.

Deinde Antinomias praecipuas ex Jus Novum ad sin-
gulos Titulos Diligenter sed breviter et explicatione maxi-
me necessaria indices, et summatione eo allabores, ut Studiosi
generalem totius Juris cognitionem capere possint.

Tit. XV.

De officio Professoris Institutionum
speciatim.

Primo Professor Institutionum, quae summa cujus-
que Tituli sit, quae Specialia in eo comprehendantur et tra-
ctentur, tradat; tum paragraphum unum pro alterum re-
censeat, et quae obscura occurrant, declare: in ea tracta-
tione fontes, ex quibus singuli fluunt, notet, et ubi opus
videtur esse, cujusvis dicti aut pronuntiati veram rationem
investiget atque indices: tum et praecipuas quaestiones, an-
tinomias, et novissimas correctiones non praetereat.

Deinde omnes et singulos occurrentes Terminos juris ex-
plices et doceat, quomodo illi in Praxi et Lingua Germa-
nica soleant nominari, et per totam explicationem In-
stitutionum id agat, ut intellectus facilis sit et brevis: ita
ut cursum, qui fieri potest brevitate, absolvat, atque eo labores,
ut Studiosi haec Elementa et Incunabula Juris probe intelli-

gant, et ad altiora praeparentur.

III. Tertio, subinde vel absolute Institutionibus, vel simul cum illis Titulum utrumque Digestorum de verborum significatione, et de diversis Regularum Juris antiqui breviter interpretetur, et Studiosi probe imprimant, ut illi non modo propriae Verborum significationes probe observent, sed et legum principia eo melius capiant et intelligant; quod quidem summe necessarium est.

IV. Quarto, Exercitia Juridica non solum generatim, ut supra monitum, magno studio sibi commendata putet, sed et imprimis Disputationes privatas et extraordinarias per singulas hebdomadas instituat, eoque ipso Studiosi praecipue novitiae succurrant.

Tit. XVI.

De Collegio Facultatis Juridicae.

I. Quo major concordia et animorum conjunctio inter hujus quoque Facultatis Professores conservetur, et statuta ante descripta eo exactius in praxim deducantur, aliaque ad commodum studiosae Juventutis et Academiae nostrae, imprimis facultatis hujus gloriam servientia impetrantur sententia nostra et voluntas est, ut siut in

Facultate Theologica, ita etiam in hac Juridica Collegium speciale sit, et instituat, in quo ipsi Dn. Jcti pari modo Decanatum, quoties semestria Officiorum mutatio incidit, inter se ab uno ad alterum per orbem transferant: in eodem Collegio nihil aliud agant, quam quod ad finem et scopum supra indicatum servit.

Deinde in hoc quoque Collegio Matriculam habeant privam II. tam, cui non solum Professorum omnium, qui in hac Academia nostra Juris prudentiam publice docuerunt, et in posterum docebunt; sed et Candidatorum nomina inscripta sunt, et successive inscribantur, ut necessariam ex illa indicium subinde peti possit.

Tertio Matriculam quoque Studiosorum Juris habeant III. quo facilius eorum curam gerere possint; quare etiam, si in uno alterove negligentiam in Studiis, aut dissolutionem morum animadvertimus, eum ad se accersant, negligentiam perniciiosam et scandala vitae ei ob oculos ponant, eumque ad emendationem horum adhortentur.

Quarto si ex locis peregrinis vel finitimis Consultationes IV. in rebus controversis et Processibus ab illis petantur, de his in Collegio suo Delibereant, easque scribant et expediant.

V. Quinto Collegium hoc Facultatis Juridicae sigilla duo habeat: peculiaria, major et minor: quorum major in signanda Testimoniis Graduum aut Studiorum, nec non in Responsis Juris aut Consiliis; minor autem in Epistolis adhibeatur. Et haec sigilla, cum Matricula et Protocollo, ut et Acta Collegii (donec ulterius de hac re disponatur) Decanus, quia quis ille sit, tanquam Director et Caput Collegii in sua custodia servet, verumtamen sine consensu totius Facultatis neque uno neque altero sigillo utendi potestatem habeat.

VI. Sexto, Infimus Facultatis Scribe sit seu Notarius qui et Epistolas omnes, Testimonia, Consilia, et quaecunque in Facultate occurrunt, et tractantur, in Protocollo referat et annotet, Epistolas etiam scribas minoris momenti; quae verò majoris momenti nomine Facultatis concipienda, ea per Seniores, aut quaecunque Collegiali consensu delegerint, Testimonia autem omnia per Decanum concipiantur; Consilia et Responsa Juris ipsi per orbem inter se partiantur, aut pro ratione rerum alio quoque modo inter se conveniant.

Septimo, quo accuratiori ordine et perfectione Protocolum VII
conservetur, Decanus quisque singulari industria notet, quae
durante Decanatu ipsius incidere et tractata sunt, quo
scriba, cui Actiones istae in Protocolum referendae sunt, ne-
cessarium rerum indicium habeat, nec Protocollo quicquam
decedat.

Tit. XVII.

De Officio Professorum Medicinae

Primo, statuimus et sancimus, ut in Universitate no- 1.
stra duos sint Professores Medicinae Ordinarii, Theoricus
et Practicus, et, si ad complendum Collegium opus habuerint,
Collega, ex Facultate Philosophica aliquem, qui Doctor Me-
dicinae sit, aut deficiente illo, aliquem ex Physicis civi-
tatis à Nobis ordinatum, et juratum, sibi adiungant.

Deinde duo isti Ordinarii labores suos inter se ita par- 11.
tiantur, ut Theoricus, quae ad Theoricam Medicinae par-
tem pertinent, ut, libros Hippocratis et Galeni Physio-
logicos, pathologicos et Semioticos ex Facultatis Consilio
exponat; Practicus autem, quae ad practicam Medici-
nae partem faciunt, velut libros de conservanda sanitate,
et quae his sunt conjuncta et cognata, item libros de cura-
tione morborum, tam illos, qui praesidia Therapeutica,

- diaetica, scil. pharmaceutica et Chirurgica, comprehendunt,
studiosis proponant.
- III. Sectionem Anatomicam et Botanicam ita inter se partiantur,
ut subinde unus eorum per vires, vel, ut inter se convenerint,
vel ut Facultas commodum judicaverit, praeter sectiones suas
reliquas, aliqua in illis praelegat; Unde et in Demonstratio-
nibus praecipue Anatomicis, alios harum rerum peritos ad-
hibere poterunt.
- IV. Quarto, Sectiones suas ita instituunt, ut Theoricar ante me-
ridiem hora nona, Practicar autem post meridiem horase-
cunda legat, in Sectionibus suis quam fieri potest celerissime
pergant et auctores suos absolvant: Graecorum quoque
Scriptorum et Arabum sententiae identidem inter se confe-
rant, et in quo sententia quaelibet, in quotidiano potissi-
mum usu, melior sit, diligenter et fideliter indicent, et eo
laborent, ut pro capite Auditorum omnia ad eorum utili-
tatem et futuram usum dirigantur.
- V. Quinto ambo sint obstricti, ut Tempore Hyverno, si occasio
se offerat, sectionem Anatomicam, in theatro anatomico hanc
in finem praeparato, instituunt; tempore autem aestivo, si
ab ipsis petatur, Studiosis herbas, praecipue quae in quodia-
no usu sunt, ut et simplicia Medicinalia, quae in Offici-

nis Pharmaceuticis solent ad quotidianum usum adhiberi,
nota reddant.

Sexto inspectio etiam Horti Academici illi sit Deman- VI.

data, ita ut singula Herbariis semel iterumque, prout
inter ipsos convenerit, cum visant, et Hortulanam instruant,
quid ibi et quomodo plantandum sit et disponendum;

(cujus etiam erit in his parare;) studiosos quoque Medici-
nae frequenter in eum deducant, Herbarum in eo nascentes
demonstrent, et quantum in illis est, omnia quae ad Horti-
ornatum et incrementa faciunt, prudenter provideant.

Septimo, quicquid eorum, si adsint Respondentes, suar quolibet
annua Disputationes publicae solennes, à se conscriptas,
Examini submittat; Theoricarum quoque, si copia Studio-
rum et Respondentium fuerit, per singulos menses Dispu-
tationem privatam instituat, et in ea Locos Communes Me-
dicos suo ordine, aut aliud, quod Auditorum utilissimum ju-
dicabitur, pertractet.

Et quo arctior concordia et amicitia hujus quoque Facultatis
Membrorum servetur, atque Statuta modo descripta exa-
ctius continuantur, haec quoque est voluntas nostra

Ut primo, quemadmodum in reliquis Facultatibus, ita et in
Medica Collegium speciale instituat, in quo ipsi Ann Pro-

seffores Medici pari modo Decanatum in semestri mutatione
Officiorum, ab uno ad alterum per vices transferant, in hoc tamen
Collegio nihil aliud tractent, quam quod ad continuandas et con-
servandas istas Leges utile et necessarium est.

II. Deinde in Collegio suo duas habeant Matriculas speciales,
in quarum altera non solum Professorum omnium, qui usque
ad hoc Tempus Medicinam in hac Academia professi sunt,
et in posterum profectibuntur; sed et candidatorum, et eorum,
qui hic loci gradum Doctoris in facultate Medica petiti
sunt et impetraturi; in altera autem Studiosorum nomina
describantur, et ita ad necessarium iudicium subinde reperiri
possint.

III. Tertio, Si in uno aut pluribus negligentiam in studiis aut
dissolutionem morum animadvertent, illum vel illos ad se
vocent, negligentiamque eorum et scandala vitae rearguant,
et ad emendandos eos mores summo studio hortentur.

IV. Quarto, si in casibus et morbis gravioribus Consilia à Collegio
illorum petantur, sive ab externis, sive inquilinis, pari ra-
tione, qua reliquarum Facultatum Professores solent, de ca-
sibus istis deliberent, et Consilia sua expediant.

V. Quinto, Hoc quoque Collegium Facultatis Medicae sigilla
duo habeat peculiaris, majus et minus, eaque subinde Deca-

nae facultatis custodias, ut tamen non utatur nisi cum consen-
su totius facultatis; majori quidem in obsignandis Testimoniis
Doctoralibus et Consiliis Medicis, minori vero in Testimoniis
Studioforum Medicinae, Epistolis et similibus aliis.

Sexto, infirmae facultatis semper sit Scriba, qui Epistolas VI.
omnes, Testimonia et Consilia, quae nomine Collegii Medici
scribuntur, solite ad Protocolum referat; quae vero gravio-
ris momenti nomine facultatis expedienda, ea per Deca-
num, aut alium, quem Facultas Medica nominaverit, conci-
piantur.

Septimo, Decanus quilibet in posterum ea, quae per Tempus VII.
Decanatus ipsius notata signa contigerunt, ordine quaeque
suo describat, et actis facultatis adscribat.

Titulus. XIX.

De Officio Professorum Philosophiae.

Pro facultate Philosophica non minus atque priores facul- 1.
tates bene ordinatur, Professoribus necessarius instruitur, et
lectiones ad usum publicum commodè instituuntur, Statuimus,
sancimus et volumus, ut propterea in facultate Philosophi-
ca sex Professores sint, et Examinatores Ordinarii: videli-
cet Orator, Dialecticus, Ethicus, Physicus, Mathematicus
et Historicus.

Porro ut in dicta Facultate sedem suam et locum habeant Pro-
fessor Hebraeus, Professor Linguae Graecae, et Professor Poë-
seos, si Professio ejus Ordinaria, non Honoraria sit; quibus
etiam liceat Examinibus Candidatorum utriusque Laureae
successivè et alternatim interesse: Hae addita conditione, ut
singuli modò dictorum Professorum in Academia privile-
giata, ut vocant, Magistri artium sint creati, ejusque rei
vera ostendantur Testimonia,

II. Professores Philosophiae non modo compendia Philosophiae
ut in quaque Philosophiae parte ex optimorum veterum
Philosophorum fontibus conscripta sunt, aut in posterum
conscribantur, magno studio inspicereant, et studiose Phi-
losophiae commendare, et ne alia Compendia introducantur,
aut innovatio aliqua vel mutatio sine Facultatis Totius prae-
seita et consensu ^{tentetur} provideant; sed et ipsos fontes et au-
ctores illos, ex quibus Compendia ista desunta sunt, ita prae-
legant, et interpretentur, ut ipsi in conscientia sua studio-
sis Philosophiae optimum et commodissimum judicave-
rint.

III. Tertio Professores Philosophiae summa industria id agant,
ut praeter solennes et publicas Disputationes et Decla-

mationem, Disputationes etiam privatae ex omnibus Philo-
sophiae partibus frequenter inter Studiosos instituuntur, prae-
sidiumque ab eo praestetur, quem Facultas Philosophica ma-
xime idoneum ad id praestandum censuerit; in Declamatio-
nibus quoque et Disputationibus, Facultatem praesertim suam,
frequenter compareant.

Quarto quisque Philosophiae Professor, quantum fieri potest, IV
in limitibus se circumscriptum putet, ut in his quam arctis-
sime permaneat, quae Professionis suae sunt, ne à duobus
Professoribus eadem tractentur, Studiosi vero hoc ipso magis
impediantur, quam provehantur.

Quinto, ut non minus in hac, quam in reliquis Facultatibus V.
sincera animorum conjunctio et concordia cōsanctius servetur,
et legibus supradictis cō accuratius obtemperetur, Professo-
res Philosophiae ante nominati Collegium Facultatis Philo-
sophicae speciale habeant, atque in eo Decanatus in matatio-
nibus Officiorum semestribus per orbem transferatur; in eo
tamen Collegio nihil agant aliud, quam quod ad Studiosae Ju-
ventutis utilitatem et commoda, tum etiam ad continuand-
as et observandas istas leges tendit.

Sexto, In Collegio suo duas habeant Matriculas, quarum VI
alteri Professorum, qui in hac Universitate Philosophiam

professi sum, et in posterum profitebuntur, alteri Studiosorum
et Candidatorum nomina inscribantur, atque in iis, sicubi in-
dicium aliquod necessarium foret, nullo non Tempore inve-
niri possint.

VII. Opto imò, si in uno aut pluribus Auditorum suorum negli-
gentiam aliquam in Studio aut dissolutiorem morum senserint,
Decanus Facultatis illum vel illos ad se venire jubeat, et illius,
vel illorum, socordiam et vitam flagitiosam reprehendat, et
si praeter spem admonitiones istae et adhortationes animum
illius aut illorum non emendarent, rem ad totum Collegium
Philosophicum deferat, ut parentes ejus, vel eorum pro Epi-
stolarum de his certiores fiant, vel alia ad correctionem tenden-
tia remedia adhibeantur.

II. X. Octavo hoc quoque Collegium Facultatis Philosophicae pecu-
liare sigillum habeat, cujus Decanus sit custos, ut et Ma-
triculae, Protocolli et pecuniae Fiscalis, eoque ad obsignan-
da Testimonia Facultatis Philosophicae solius, nec non ad
bona Nova, ut vocantur, quae Candidatis Laureae secundae tri-
buuntur, tam etiam ad Epistolas, consentiente tota Facultate
utatur.

I. X. Nono, Infimur Facultatis sit Scriba seu Notarius, qui et
Epistolas omnes et Testimonia, quae nomine Collegii Philoso-

phici scribantur, ad Protocolum referat, referat, et Diligenter
inscribat; quae vero gravioris momenti videntur et nomine
Facultatis scribenda, ea per Decanum, aut eum, cui Facultas
Philosophica illum laborem demandaverit, concipiantur et
expediantur.

Tit. XIX.

De Officio Oratoris.

Primo Orator Lectioem suam semper instituat hora octa- 1.
va matutina, nemine alio concurrente, idque in usum Studio-
rum omnium Facultatum; et quaecunque existimaverit stu-
diosis Eloquentiae adpropinquandum stylum, et proprietatem Lin-
guae Latinae comparandam utilissima, haec proponat. Ubi
Ciceronia potissimum scripta et aliorum clarorum Oratorum
commendata sibi habeat; Praecepta quoque Rhetorica ma-
ximam partem ex Platone, Aristotele, Cicerone, Quintili-
ano excerpta, magno studio explicet, et verum eorum usum
~~usum~~ simul tradat et ostendat.

Deinde Exercitia Declamatoria servare studeat, et quoties = II
cunque studiosos habuerit idoneos, ejusmodi Declamationes
per auditores suos instituat. Et quo commodius hoc fiat, sin-
gulis Diebus Lunae, aut aliis etiam per hebdomadam, auditori-
bus suis materiam Declamandi utilem, temporis accommodatam

et profectibus eorum convenientem, elaborandam proponam,
 deinde corrigam, et priusquam Declamatores publice in sugge-
 stum deducantur, privatim eos audiam, atque in actione, pro-
 nunciatione aliisque fideliter eos instruam et formem.

Tit. XX.

De Officio Dialectici.

- I. Primo Professor Dialecticus lectionem suam hora quar-
 ta pomeridiana semper instituat, et in ea Organum Ari-
 stotelis et cum eo nonnunquam Metaphysica praelegat,
 et Dialogum aliquem Platonis; idque sequenti ratione.
- II. Nimirum secundo Praecepta brevissimè complectatur, ut in
 contextu continentur, et qua ratione inter se cohaereant, ad
 ductum Methodi in posterioribus Analyticis ab Aristotele
 ostensae, sedulò tradat, et exemplis perspicuis ita de-
 claret, ut Auditores verum eorum usum in cogitando, loquen-
 do, differendo, legendo et docendo exinde capere possint:
 Exempla facile ex omnium facultatum Doctoribus petet,
 et ad praeepta applicabit. Et cum ex omnibus, qui hanc
 artem docuerunt, nemo perfectius Aristotele scripserit, ad
 hunc potissimum Auditores suos aduocet; siquidem
 hoc ipso non modo omnes hujus artis praeceptorum ad ductum

Organi Aristotelici pertrahat, sed et terminos Aristotelis probe inculcans, et quantum fieri potest, servata, notos et tritos reddit. A quaestionibus non necessariis et alienis absteat, et his quae bene ab Auctore tradita sunt, aliorum contentiones non assuat; ceterum illorum defectum, ut fuerit occasio, ex auctoris perfectione ostendat, et in omnibus eo labores, ut de omnium Dialecticorum praeceptis ex Aristotele judicari posse demonstrat.

Tertio Disputationes suas convenienti tempore, ut supra III. dictum, habeat; praecepta, quae juventuti in Classibus traduntur sedulo imprimat; quo illa quae in his primum praecepta sunt, in sectionibus publicis ad perfectionem et verum usum deducantur.

Tit. XXI.

De Officio Ethici.

Primo Professor Ethicus semper hora matutina septima Libros Ethicorum Aristotelis ad Nicomachum, et inter-
 dum, si studiosos habeat capaces, ultimis hebdomadae die-
 bus, ejus Politica et Oeconomica praeelegat: praeter haec
 non nunquam aliqua Platonis, velut Politicum librum de
 Republ. et legibus, et similia, ut et Oeconomica Xenó-

phontin, et alios hujus argumenti ad Philosophiam practi-
cam pertinentes Tractatus, ad manus sumas; prout ex con-
silio praecipue facultatis suae maximè necessarium atque
utile judicaveris.

- II. Deinde auctores suos et Tractatus, praecipue Libros Ethicos
et Politicos Aristotelis quam fieri potest, brevissime absolvas,
in eis libros, capita et praecipua singula, ut in contextu ipso
continentur, explicet, eorumque usum exemplis Historicis
antiquis et recentioribus illustret, et quaestiones dubias,
quae occurrunt, indicet et brevissimè solvas.

Tit. XXII.

De Officio Physici.

- I. Primò Professor Physicus lectionem suam semper institu-
at hora secunda pomeridiana, quominus in studiis remo-
ram patientur Studiosi; et praeelegat octo libros Physicorum,
quatuor de coelo et mundo, duos de generatione et interitu,
quatuor Meteororum, tres de anima, et parva naturalia
Aristotelis; praeter hoc interdum ejusdem libros de ge-
neratione, de partibus et historia animalium, ut et ejus-
dem Problemata, et Timaeum Platonis et Lucretii sex libros,
prout nimirum Collegio Philosophico necessarium et utile
visum fuerit.

Deinde contextum accuratè partiatur, et partes singulas cum vocabulis intellecta difficilioribus perspicuè, paucis tamen verbis et breviter, exemplisque in rerum universitate illustribus, declares, quaestiones etiam necessarias absque omni prolixitate pertractes et exponas.

Tit. XXIII.

De Officio Mathematici.

Primo statuimus, sancimus et volumus, ut praeter rudimenta rerum Mathematicarum, quae in prima et secunda Classe à Praeceptoribus illarum Classium subinde juventuti breviter et perspicuè sunt tradenda, in posterum Ordinarius Mathematicus in Academia nostra perpetuo constituatur, qui à meridie hora prima Lectionem suam instituat, in ea autem scriptores, peregrinos et juventuti intellectu difficiliores, praecipuè si sine recentiores non tradat, sed antiquis Auctoribus, velut Euclidi, Ptolomaeo, Archimedi, Arato, aliisque, prout ipse, adhibito Collegio Philosophico, commodissimum duxerit, insistat; eosque magno studio, sed quae fieri potest, brevitate explicet, per omnes partes Mathematicae incedat, et quod cuique parti est proprium, perspicuae et fideliter aperiat et tradat.

- II. Deinde ea verum usum Iustorum mentium Mathematicorum, pertinentium ad Astronomiam, Geographiam, Geodæsiam, et Doctrinam Gnomonicam, Auditoribus suis, quoties necessitas id requirit, fideliter et studio impigro ostendat; et ut summam omnia complectamur, nihil quod in Discipulis Mathematicis Auditoribus scitu necessarium est, omittat.

Tit. XXIV.

De Officio Historici

- I. Primo Professor Historiarum lectiones suas hora tertia pomeridiana semper instituat, in cinque Auctores Graecos et Latinos, qui ipsi a Schola in consilium Facultate Philosophica aliisque Collegiis, commodissimi et optimi videbuntur.
- II. Deinde si vel ab auditoribus petatur, vel ipse consultum judicet, brevem et veram Synopsin Historicam omnium temporum ex Historicis seu scriptoribus antiquis et recentioribus probatissimis excerpas, et in compendium conferas, atque sic cum auctore, quem ordinariè per hebdomadam explicas, certis horis juventuti proponas, et quam brevissimo temporis intervallo absolvas.
- III. Auditores suos magna fide instruas, qua ratione Historias

utiliter et cum fructu legendae sint et audiendae, quae res hi-
 storicae in illis; quae orationes, consilia, sententiae occurrant,
 quibus ex fontibus, sacris, ethicis, Politicis fluant; et
 quo pacto subinde ad communem usum et salutem publicam
 his etiam nostris in primis Temporibus, salubriter sint ap-
 plicandae.

Sit. XXV.

De Officio Professoris Linguae Hebraeae.

Primo Professor Hebraeae Linguae sectionem suam hora 1.
 meridiana duodecima habeat, et auditoribus suis initio
 brevem Pragogen seu Introductionem ad Linguam Hebraeam,
 deinde Grammaticam perfectiorem, ut maxime commodam
 atque utilem Auditoribus, adhibita in consilium facultate,
 duxerit, ^{dictet} praedegat et exponat.

Deinde locum insignem Sacrae Scripturae, Psalmum unum II
 aut plures vel librum integrum Bibliorum, in primis ex Pro-
 phetis minoribus, in linguam Latinam transferat; in cothe-
 mata, originem, et derivationem singulorum vocabulorum,
 item vocum et formularum proprietates, et quae sunt simi-
 lia, fideliter indicet, veram usum praeceptorum Gramma-
 ticorum ostendat, et in vocibus ac phrasibus S. Scripturae
 insignioribus omni fide et industria aperiat, et tradat.

- III. Tertio auditores etiam suos omni studio adhortetur et adfuefaciat, ut declamando se exerceant; ipse materiam eis subinde ex lingua Graeca vel Latina in Hebraeam transferendam proponat, et simul ex ea, dum perlegitur, ab ipso et corrigatur, linguarum discrimina et proprietates fideliter ostendat, et denique omnia ea praestet, quae ad cognitionem linguae Hebraeae necessaria sunt et inserviunt.

Tit. XXVII.

De Officio Professoris linguae Graecae.

- I. Primo, statuimus, sancimus et volumus, ut, licet lingua Graeca magna industria in Cassibus sit docenda, Professor tamen in posterum Ordinarius linguae Graecae in Universitate nostra sit et maneat, qui lectionem suam Hora duodecima meridiana instituat, et in illa Auctores Graecos Philologos, Historicos, Poetas, ut Plutarchum, Xenophontem, Herodotum, Homerum, Pindarum, Hesiodum, Haec quidem &c. summa fide, industria et brevitate interpretetur, quae ratione juventuti optimum et utilissimum videbitur.
- II. Deinde in interpretandis Auctoribus et vocem et formulae loquendi Graecas, et quae in illis occurrunt singularia, probe

observet, earum genuinum sensum et proprietatem juventu-
 ti breviter indicet et exponat; tum res etiam et sententias
 annotet, auctorem quemvis secundum artificium Rhetori-
 cum et Dialecticum succincte comprehendat, et partiatur;
 quae in singulis partibus notanda, ad quem usum referenda,
 pro ratione circumstantiarum fideliter demonstret.

Tertio Professor Graecus auctorem suos etiam adscribendum III.

Graece adfuefaciat, scripta eorum perlegat et emendet, atque
 ad declamandum Graecè adhortetur, et ubi Studiosos invene-
 rit habiles, ejusmodi Exercitationes declamandi Graecae
 publicè instituat.

Tit. XXVII.

De Officio Professoris Poëscos.

Primo statuimus, sancimus et volumus, ut posthac
 Exercitium Prosodiae et Poëscos in quatuor superioribus
 Classibus majori fervore urgeatur; neque tamen eò minare
 Professor Poëtice Ordinarius sit, qui Tempore aestivo
 hora nona, hyberno hora tertia, cum Classis dimittantur,
 lectionem suam habeat, et in ea Poëtae Graecos et Latinos,
 Epicos, Tragicos, Quomologicos explicet, qui ipsi à Colle-
 gio Facultatis Philosophicae nominabuntur et proponuntur.

II. Deinde in autoribus suis cum vocabula poetica et loquendi formulae ac figurae probe notae, earum phrasibus et vocibus oratorum puris commutet ac illustret, tum ad rem ipsam, quae in ejusmodi scriptoribus occurrunt, nec non ad personam, earundem facta vera vel fabulosa, item adagia, apophthegmata, dicta et sententias attendas, quidque ex omnia significant, in quem usum sine vicissim adhibenda fideliter ac breviter indicet.

III. Tertio Studiosos quoque tam publicos, quam Discipulos duarum superiorum classium, quoties id ab ipso petierint, inscribendo Carmine Graeco vel Latino exerceat, illis genera carminum maxime usitata ostendat, Carmina ab illis scripta repetat et emendet atque interdum diebus festis et feriis praecipuis Carmina aliquot eos recitare jubeat, proinde Scholae decor et juventutis utilitas id exegerit.

Sit. XXX.

De officio Bibliothecarii.

I. Bibliothecarius ante omnia Universitati et Ecclesiae urbis Argentoratensis fidem promittat et juret, ut honorem ejus, commoda, dignitatem et incrementa promoveat, damna vero et incommoda prohibeat et avertat: praeterea Bibliothecam sibi commissam, velut ingentem pretii thesaurum, summa fide sibi commendatam habeat, ejusque curam

summis viribus gerat, in libris custodiendis, ordinandis, emen-
dandis, emendis, augendis, et aliorum usui concedendis, idque
ex mandatis, quae @ Nobis habet, aut sicuti illa non expressi
disposuerint, ex consilio Dni. Scholarcharum, Rectoris et
Decanorum; atque in his nihil agat vel ex favore vel odio, vel
ulius privati commodi gratia, sed omnia bona fide, sine fraude.

Deinde in gravia deceptione Bibliothecarii, cum primum ille II.
juramentum in consilio Universitatis praestiterit, per Rectorem
et Decanos, et quos hi ex numero Professorum sibi adscribe-
runt, Bibliotheca integra cum omnibus, quae ad illam per-
tinent, juxta indicium Catalogorum jam compositorum illi tra-
datur, et custodiae ejus fidei demandatur: ejusque Officium
erit hujusmodi indices et Catalogos (qui commodissime secun-
dum Facultates confici possunt) conservare, certis temporibus
revidere, libros pretio emptos, vel donatos, his inserere; nec non
praeter Catalogos, qui in ipsa Bibliotheca perpetuo mane-
bunt, Inventaria duo Universalia conficere et subinde com-
plere, quorum alterum Dni. Scholarchae, alterum Rector et
Decani custodiant et asservent, decedentes autem ab
officiis Praecessoribus suis relinquunt et tradunt.

Tertio Bibliothecarius magnam adhibeat curam, ne quia III.
liber maculetur vel deteratur, vel plane amittatur; ut con-

clave Bibliothecae mundum et nitidum servetur, serinia, aequae ac libri certis temporibus verrantur et abstergantur, fenestrae, ut eorum aëria temperies vel aperiantur vel claudantur; insecta quantum fieri potest, arceantur, omniaque ita provideantur custodiantur et curentur, ut Bibliotheca Universitati sit orna mento, et in posteros etiam ad seros annos transferatur: Bibliothecarius autem liberum sit ad expurgandum conclave, ad describendos Catalogos, et alia ejusmodi ministeria, uti operâ duorum aut plurium ex alumnis Collegii Praedicatorum vel Beneficiorum Mauritanis; quibus etiam hoc ipso injungitur, ut ad istos labores promptos se exhibeam, eosque omni cura et diligentia peragant et adjuvent.

IV. Quarto Bibliothecarius tribus per hebdomadam diebus, ab hora nona ad undecimam, die Solis autem à concione meridiana ad Concionem vespertinam praestò sit, omnes et singulos visendae Bibliothecae cupidos, ut cujusque eorum conditio et dignitas, excipiat; situm Bibliothecae, imprimis ejus Facultatis, cui studia sua quisque dicavit, monstra, libros quos ille desiderabit, ostendas, et si quis adhuc aetate juvenis, nec notitia librorum sat in instructus sit, ei unum alterumve Auctorem optimae notae comendet: si =

mul autem sedulo invigilet, ne quia liber damnum patiat, vel e-
reptis foliis aliquibus, aut modis aliis perdat. Hoc enim si
fiat, si Bibliothecarii culpa et negligentia aliquid corrupta-
tur, damnum ille hoc ex suo restituat, et resarciat: contra si ex
causis aliis damnum fiat, quod sua ille diligentia et cura evi-
tare vel avertere non potuit, hoc illi detrimentum nullum affe-
ret, sed ex aere publico resarciatur.

Quinto si quia ex Professoribus, Ministris Ecclesiae, Prae- V.
ceptoribus Classicis, ex Illustrium Praefectis, morum et Prae-
ceptoribus, ex Studiosis spectatae industriae et honestatis, vel
etiam ex viribus nobilioribus et Literarum studiosis, ad Biblio-
thecam accesserint, non tantum aliquid ibidem Lecturas, de-
scripturas, collaturas, aut alia ratione libri usurum, sed et
propter materiae prolixitatem, incidens frigus, aliave in-
commoda ibidem occurrentia, unum pluresve libros domum
secum deportaturas; Bibliothecarius hos ei concedat, hac
tamen conditione, ut quisque illorum, cujuscunque sit ordinis
priusquam illi libri aliqui tradantur, nomen suum, et si
Studiosus sit (quod tamen de publicis tantum intelligi vo-
lamus) libro in hunc finem comparato inscribat, adjecta men-
tione anni et diei, quo librum vel libros mutuò acceperit; item

qui sint libri vel auctores, qua forma et compage; simul et
 schedam obligatoriam, in hunc finem typis expressam subscri-
 bat, et Bibliothecario tradat, qua polliceatur, se librum vel
 libros commodato acceptos, intra mensis spatium, sub poena,
 suo loco constituta, sine ulla Damno et Defectu restitutum,
 aut si aliqua ratione corrumpantur, alios se eorum loco suo ac-
 te comparaturum, vel si omnino comparari non possint, ex
 aestimatione Rectoris et Decanorum, ut et Bibliothecarii,
 pretium persolaturum: quam Schedam obligatoriam Biblio-
 thecarius ipse peculiari capsula custodiat, ubi primum au-
 tem commodatarius librum vel libros acceptos restituerit, hic
 etiam obligationis Schedam eidem reddat. Quam etiam
 libri comodato dati absque ulla Detrimeto et Defectu resti-
 tuti fuerint, non Bibliothecarius, sed is ipse, qui accommodato
 accepit, libro supra nominato ad marginem suam manu annotet,
 quo die librum istum vel libros restituerit, quo omnis dubita-
 tio et contentio inter Bibliothecarium et Commodatarium
 quasi libri redditi, sed ex vitio memoriae non delati essent, pro-
 caveatur; tum acceptis libris, scheda quoque illi sive obliga-
 tio restituatur. Quod si autem in libro vel libris comodato
 datis Damnum aliquod aut Defectus appareat, tum Biblio-
 thecarius sine mora rem ad Rectorem deferat, cum eoque

ac Decania constituat, quae ratione Damnum illatum reparari
et compensari debeat; obligatio autem non arte, quam Damnum
compensatum fuerit, restituatur. Sactum in libris commo-
dato statuta hoc quoque Discrimen servari volumus, ut Biblio-
thecarius Professoribus, Ministris Ecclesiae, Praeceptoribus
Classicis et Civibus opulentioribus, non tantum libros
minores, sed ex libris angularibus, ut vocari soleat, et ma-
gnis Operibus, duos Tomos in folio, et in minori forma tres
vel summam quatuor Tomos simul concedere possit. Tomum
secum deportandos; plures autem ne concedat, nisi quin unum
aut plures Tomos restituat, et loco horum totidem alios ac-
cipere velit; ut nimirum strictè in eodem numero permaneat.
Nihilominus si contingat, ut ex viris modo nominatis
aliquis majori numero librorum simul ex Bibliotheca o-
pus habeat, eosque desideret, cum praescitu et consensu
Lectoris, petito ejus annuere poterit Bibliothecarius:
Rerò praeter viros modo nominatos alius quin aut alii
ex magna ista operibus aliquid evolvere aut requirere
cupiat, hora statuta et ordinaria id fiat, in loco Bibliothecae,
et Bibliothecario praesente, qui et personas hono-
ratiores decenti comitate excipiet, petentibus hora etiam

extraordinaria praesto erit, et ex libris vulgati usus, qui in folio non sint, duos aut tres, ea ratione, qua sub initium paragraphi hujus quinti memoratum est, domum deportandos commodare poteris. Sed in Bibliotheca quaequam una aut pluribus horis solum relinquere in potestate Bibliothecarii non sit: neque ille libros uni atque alteri commodatos, et interjecto mense restitutos, eidem prius de novo concedat domum ferendos, quam per integram octiduum rursus in Bibliotheca fuerint, nec ab alio desiderati sint: in hoc enim casu es, qui librum eundem nunc primum petis, illi, qui jam per mensem eo usus est / ut non uni soli, sed pluribus inserviat / modo supra dicto praefereendus est.

VI. Sexto cum etiam interdum contingat, ut exteri quoque, qui vel in alia Academia in officia jam sunt constituti, vel literarum studiis oblectantur, commodato librum unum aut plures sibi dari desiderent, in eo casu Bibliothecario liceat his gratificari, cum praescitu tamen Vni. Scholarcharum, Rectoris et Decanorum, eo quod integrum Collegium Professorum eodem beneficio alibi locorum vicissim frui possit; sed ita, ut in quolibet aliquis satis notus et opulentus pro eo fidejubeat, se ipsum libro ordinario inscribat, et schedam

obligatoriam tanquam fidejussor subsignet, et in ea fidem suam interponat, fore, ut liber vel libri isti intra mensis spatium mundi et sine damno restituantur.

Septimo si forte advenae, Bibliothecae visendae avidi, &c. VIII aut Decanum compellent, Bibliothecarium ad potestatem eorum comparcat, Bibliothecam aperiat, et advenas omni comitate excipiat: et cum Bibliotheca hac ratione ab advenis vel inguiliis perlastratur, tum vel Bibliothecarius ipse, vel substitutus ejus, si ad hoc officium jurejurando obstrictus, in primis si ex numero Professorum sit, semper ab initio ad finem praesens sit, nec id officium per aliam substitutum curari jubeat; neque etiam temporibus aliam potestatem habeat, quaequam in Bibliothecam mittendi, alicujus rei operagendae vel aliquid inde petendi gratia, sed ipse semper eo se contentus et quae factu opus sunt, faciat. Quod si etiam à Professoribus, Ministris Ecclesiae et Praeceptoribus classicis, liber vel libri aliqui hora extraordinaria, ^{desiderentur} quibus usque ad horam ordinariam ex causa justae carere non possent, eum vel eos sine mora depromat, ea vero ratione, quae ad paragraphum quintum indicatum est.

Octavo si Dn. Rector et toti consilio Universitatis // X.

placere, Bibliothecarii opera uti, ad plures libros Francofur-
ti aut alibi locorum emendos, in eo casu promptum se exhi-
beat, sumptus non necessarios deviter, et omni studio et
labore, ut Auctores, quos comparare jubebitur, pretio quam
minimo praesentibus nummis emantur, et sine defectu
huc advehantur: quare etiam Dnn. Scholarchia et toti Consi-
lio Universitatis, intra mensis spatium post reditum suum,
rationes debitas de acceptis et expensis ut reddat, obliga-
tus sit. Caeterum ut sumptibus parcat, consuetum videtur,
cum Bibliopola aliquo nostratum contractum iniri, qui li-
bros ejus modi ex aestimatione Bibliopolarum, addito con-
sueto portorio, huc advehendos curet.

- IX. Nono Liber specularius nitide compartus huius fini desti-
netur, ut nomina Illustrum, et aliorum quoque Virorum,
qui opus aliquod insigne, vel librum, vel pecuniam ad com-
parandum librum, Bibliothecae liberaliter donaverint, ad
perpetuam eorum memoriam famamque, per Bibliote-
carium magna diligentia, adjectis etiam circumstantiis
eidem inscribantur et inserantur: et quicquid hac ratio-
ne, vel aliis augendae Bibliothecae mediis a Nobis
ordinatis Bibliothecarius acceperit, id omne summa

diligentia custodiat; et interjecto Trimestri vel certi semestri
 Temporis spatio, quum Rector et Decani Bibliothecam vi-
 sitabunt, eandem specie et numero pecuniam his tradat,
 ut in arcam ferream huic usui destinata, praesentibus
 omnibus statim conficiatur; nihilominus certo quotannis
 tempore Consilio Universitatis debitas et quidem speciales
 rationes reddat, ut toti conventui constet, quae per annum
 accepta, quae expensa sint, quantum pecuniae in arcam
 relatum, quid in ea residuum sit; eoque melius, in quem
 usum residuum sit adhibendum, deliberari possit.

Decimo quandoquidem Dn. D. Justus Mejerus, in hac X.
 Universitate quondam Professor Juris celeberrimus, Com.

A. 1622. singularem foundationem ad augmentum Biblio-
 thecae Juridicae instituit et condidit; qui ducentia flo-
 renis ab aerario Civitatis nostrae annis redditur decem
 florenorum, qui quotannis die Arbogasti, nimirum
 d. 21. Jul. pendendi sunt, eosque Universitati in hunc
 finem donavit, ut quotannis per Rectorem et Decanum
 Facultatis Juridicae decem isti floreni exigantur,
 et accipiantur, deinde ex eorundem consilio ad emendandos

Libros Juridicos impendantur; unde et tabulae horum re-
dituum emtorum testes in grammato-phylacio Universi-
tatis nostrae affervantur: inde Bibliothecarius justo tem-
pore Rectorem et Decanum modo dictum de exigendis
et accipiendis istis redditibus admoneat; qua ratione illi
ad intentionem fundatoris quam commodissime sint im-
pendendi, cum illis consulet; libros ex consilio illorum
hac pecunia comparatos singulari forma, cui insignia fun-
datoris insculpta sint, in perpetuam Fundatoris memo-
riam notet, eosque omnes eodem modo compingendos cu-
ret: neque minus in rationes suas ordinarias, hanc quo-
que appendicem, tanquam peculiare corpus, referat, ut
de acceptis et expensis constet. Atque hoc ipsum
etiam in aliis ejusmodi Foundationibus, si quae forte
factae fuerint, observari volumus.

- XI. Undecimo, cum Dn. Scholarchia hoc etiam inter re-
liqua imprimis curae esse debeat, ut Bibliothecam, tan-
quam thesaurum pretiosissimum bene ad minimum
per annum vicibus, visam, Bibliothecarius his Sta-
tum Bibliothecae fideliter indicet, Catalogos omnes;
Inventaria et libros singulari usui destinatos ostendat,

quo conditionem eorum certam cognoscam, et abusu super-
venientibus, aliisque vitii et defectibus obviare, et malome-
deri queant.

Duodecimo et quoniam Rectoribus et Decanis, qui per vi- XII.
cen his officia fungentur non minus incumbit, ut Bibliothhe-
cae curam studiose gerant, eamque per trimestre, vel saltem
semestre tempus solite perclustrent, Bibliothhecarius debi-
ta eos observantia nunquam non excipiat, quae sunt emendan-
da, indicet, et in dubiis omnibus, utcumque res exiget, Dn.
Scholarcharum, et illorum, qui in Officiis sunt, consilio et
ope utatur.

Decimo Tertio, si Bibliothhecarius vel officium suum abdi- XIII.
cet, vel per corporis valetudinem, aliave incommoda, longo-
tempore eidem praesse non possit, vel omnino vita decedat;
tum Rector et Decani in hisce casibus statim claves depo-
scent, et donec alius sarrogetur (quod quidem per Dn.

Scholarchar et Consilium Universitatis, ut supra statu-
tum, fieri debet) hoc officium Bibliothhecarii uni ex Pro-
fessoribus, vel ex ipsis Decanis, cum praescito tamen
Dn. Scholarcharum, interea temporis administrandum
deferant et demandent.

Tit. XXIX.

De officio Notarii Academiae

- I. Primo Notarius Universitati et Ecclesiae hujus civitatis Argentoratensis fidem promittat et juret, ut honorem, commoda, salutem et incrementa ejus promoveat et augere studeat; damna vero et incommoda quae vix prohibeat et avetat summa viribus; ut legitur, quae jam nunc ei datae sunt, vel in posterum dari poterunt, firmiter insistat, eisque bona fide obtemperet et pareat.
- II. Deinde Notarius in omnibus conventibus et Consilio Universitatis, ad alia etiam omnia negotia, ad quae à Dn. Rectore vocatur et accersitur, obedienter compareat, et praesto sit; Testimonia omnia, cum in Graduum, tum vitae et morum, quodcumque ei committantur scribenda, extendat et expediat.
- III. Tertio ad ea omnia, quae in Consilio Universitatis proponuntur, deliberantur, tractantur et decernuntur, studiose attendat, singula annotet, suffragia accurate describat, et perrogatis sententiis, subiade indicet, quae fuerint majora, aut quid decretum sit, ut omnibus constet, an satis in eorum coram proceperit, an recte ea

inscriptura sit; quae deinde, cum primum fieri poterit,
in Protocollo ordinariam Universitatis, ut deinceps di-
cetur, referat.

Quarto, quaecunque in his consiliis audierit, perceperit, et 1V
cogoverit, quae reticenda sunt, velut arcana in pectore suo
prema, ne mini aperiat, prodal, indicet, aut vel vultu
oculisque significet: Schedas etiam suas, conceptas ex Pro-
tocollo, in aliorum manus, qui tacere nequeant, perve-
nire ne patiatur.

Quinto Professore nullum, neque alium, quicumque ille V.
fuerit, sine praescripta, voluntate et venia Rectoris admittat
ad inspiciendum de re aliqua, vel ad ipsum vel cognationem ipsi-
us spectantem, Protocollo, dum in manibus suis illud ha-
bet; neque id cuiquam, ad describenda aliqua vel excerpen-
da tradat: sed si quis aliqua in Protocollo evolvere vo-
luerit, in Rectorem adeat, qui aliquando dictum Protocollo
semper in aedibus suis custodire debet, vel saltem quavis ho-
ra illud à Notario exposcendi potestatem habet, et ab eo
hanc veniam petat.

Sexto volumus, ut Notarius Protocollo non ultra tri- VI.
duum secum retineat, sed operam det, ut vel statim finito
consilio vel saltem intra istud triiduum Acta et Decreta

Consilii illi inscribat, quo Protocolum Rectori, qui semper illud ad manus habere, et in Consilium afferre debet, sine mora restituatur. Quae vero antiquiora sua Protocolla, quibus opus non est, illa in Grammatophylacio asseruari et custodiri possunt.

Tit. XXX.

De officio Pedellorum seu Ministrorum Academicorum.

- I. Primo Pedellus ordinarius seu superior Dn. Rectori; Adjunctus autem, sive inferior Pedellus, Dnm. Decanum quotidie praesto sit, interrogaturi, nam ministerio illorum et quibus in rebus opus habeant.
- II. Secundo, uterque simul, et quisque seorsim, ea quae ipsius nomine Universitatis à Dn. Rectore, Decano aut aliis Professoribus mandantur, ut, cum Programmata vel Thesa distribuentur, cum in Examinibus Candidatorum, Promotionibus, Disputationibus sollemnibus, Orationibus et Declamationibus opera eorum requiruntur, et quae plura sunt huiusmodi, fideliter et studiose peragant, atque in his omnibus ut publici totius Universitatis ministri promptos se atque industrios exhibeant.

Tertio, Pedellus superior vigili oculis observet advenas, III.

qui ad Academiam nostram accedunt, et eos ad Dn. Rectorem, vel hoc absente ad Prorectorem vocet, ut sine longiore mora Matriculae inscribatur, fidemque promittant.

Quarto Rectori et Decanis, ut et Gymnasiarchae operam IV.

suam praestent, ut si ubi Fisco aliquid debeat, quod ex tel, id omni studio exigant, et fideliter tradant; vicissim ubi Fiscus aliquid debeat, id sine dilatione solvatur et numeretur.

Quinto Pedellus inferior, cui simul cura calefaciendarum V.

fornacium in collegio Praedicatorum demandatur, mane aequè ac vespere, aestivo et hyberno Tempore, forae collegii justo et statuto Tempore aperiat et claudat, Auditoria omnia, ut et classes fideliter curet, ne quid his damnum afferatur, ne fenestras, fornaces, mensae subsellia &c. laedantur, nec quidquam in his committatur indecori; ut Auditoria, classes, nec minus collegii circuitur, semper sint munda: Hyemali quoque Tempore ignes et cineres per omnes fornaces summa cura custodiat, ligna

justo tempore ad singula Hypocausta distribuatur, et in his
omnibus sedulo provideatur, ne quid detrimenti Academia
et collegio inde exoriatur; omnia bona fide, sine fraude.

VI. Si Pedellus superior morbo laboret, vel negotiis Aca-
demiae distentur et data venia absit; minister inferior
semper ejus vices gerat, etiam in aliis, ubi auxilio ejus
indigebit, ^{opem} aequo animo praestet.

Sir. XXXI.

De Depositore et Depositione.

Quoniam in omnibus Germaniae Academiis, etiam
Protestantium Depositionis ritus retinetur, idcirco etiam
in hac nostra Academia continuari debet: officium De-
positoris erit, ut non solum instructioribus solite omni
modestia utatur, sed et caveat, ne quid scandalosi vel
inhonesti in interrogatoriis ejus vel responsoriis dandis
audiat; Liberator autem, sive is Rector sit, sive
Gymnasiarcha, vel alius cui id munus demandatum
fuerit, eos, qui sic deponuntur, ut ajunt, et honorifico
nomine Studiosi ornantur, officii et nominis sui sedulo
admoneat, et quid ceremoniae istae et instrumenta ve-
liant et significant, fideliter instruat, ne fructu suo careant.

Tit. XXXII.

De Promotionibus instituendis in
omnibus Facultatibus generatim.

Primo quilibet Candidatus cujuscunque Facultatis sit 1.
ante omnia tanquam Studiosus in Matricula Studio-
rum apud Vn. Rectorem inscribitur sit, necesse est: Dein-
de apud Decanum Facultatis suae tanquam Candidatum
se inscribat, et pro receptione ista in numerum Candidatorum
in Facultate Theologica et Juridica nummum aureum in
specie seu florenum; in Medica Facultate decem asser, in
Philosophica triente minus Facultati pendat.

Secundo si forte Candidatus reliquis Professoribus Facul- 11.
tatis suae adhuc ignotus sit, consilio et suasu Vni De-
cani etiam illos ad eas, illis que se sistat.

Tertio officio Promotoris, per omnes et singulas Faculta- 111.
tes, Professores omnes, sine respectu, an Decanus aliquis
sit, nec ne, per vices ordinis sui fungantur; atque hoc
etiam semper observetur, ut, si ille, quem ordo tangit, eo
ipso tempore Officium Rectoris Magnifici gerat, tantis-
per is propter dignitatem Muneris praetereatur, verum-
tamen jus promovendi ad proximam quamque occa-
sionem illi reservetur, ne Candidati justo longius expecta-

- re cogantur, sed Promotiones, quantum fieri potest, accelerentur.
- IV. Quanto licet aliae in locis usitatum sit, ut Promotiones diversarum Facultatum conjungi, et simul institui queant, hic tamen loci id perimitti nolumus, nisi Promovendi simul omnes volunt et sponte id fieri patiantur, et Professores ipsi arbitrentur, id commode et sine difficultate fieri posse, contra nullus candidatus cogatur invitatur, ut cum additis aliis Facultati simul et eodem tempore promovatur.
- V. Quinto Professores omnium et singularum Facultatum in Examinibus justè et legitime ex officio suo procedant, sine affectu inordinato, nullis indignis ex favore aliis que respectibus hos honores conferant; neque contra ex odio aut malevolentia alius ve affectibus privatis ulli digno eisdem denegent: que maxime ipsi summo studio curabunt, ut officii sui memores ad normam imperialis Privilegii Imperatoris sacrae Majestatis Maximiliani II. se gerant, et quae ad honorem hujus Universitatis tendunt, maxima cura observent.
- VI. Sexto absolutis Candidatorum Examinibus, reliquis que quae hic conjuncta sunt, peractis, ubi ad Actum Promotionis progrediendum est, Promotor à Facultate constitutus, Du. Cancellarium compellens, ab eoque veniam Promotionis

institucundae, diemque certum sollemnitati destinandum pre-
 tal; deinde Programma publicum ea ratione, quae usque
 ad hoc Tempus observata est, affigi curat: cuius excudendi
 pretium Candidati Typographo numerabunt.

Septimo de iis jam, qui ad hos Actus, vel simul ad Convi- VIII.
 vium vocandi sunt, et invitandi, sequens Discrimen obser-
 vari volumus: nimirum, ut ad Actum Promotionis solum
 vocentur Principes primum atque Personae Illustres omnes;
 deinde inclutur hujus Civitatis Magistratus, et hoc quidem
 ut fiat per Procuratorem Majoris Senatus, unum ex
 Candidatis et Notarium Academiae, nullo tamen adhibi-
 to sceptris. Porro ad Actum solum vocandi sunt Professo-
 res, qui non simul et speciatim ad Convivium invitantur:
 praeterea Praeceptores Classici omnes; item Pastores omnes,
 Ecclesiastae et Diaconi; Doctores omnes et Licentiati, se-
 dem fixam in hac urbe habentes: Atque horum omnium
 ut et Principum atque Illustrium Personarum invita-
 tio tantum per unum ex Candidatis et Notarium Aca-
 demiae peragenda erit. In invitatione vero ad Actum
 atque Convivium simul hoc discrimen observandum: ut
 nimirum semper, sive plures sint Candidati sive paucio-
 res.

res, Dnm: Praetores et Consules regentes, et Dnm. Scho-
 larchae; si vero unus tantum sit Candidatus, praeter Vi-
 ros modo Dictos, non nisi Rector et Decani, et Professo-
 res in ea Facultate docentes invitentur. Si duo candidati
 fuerint, uterque etiam Assessorum conventus Academicus
 ex reliquis item Professoribus ex qualibet Facultate
 unus; ubi et unus ex Pastoribus et Ecclesiasticis, (quos
 liberos vocamus) ordine suo vocentur. Quod si autem tres
 aut plures candidati simul promoveantur, Professores
 omnes et singuli, duo ex Venerando conventu Ecclesiastico
 nimirum unus ex Pastoribus vel Ecclesiasticis atque unus
 ex Diaconis, quem ordo tanger, unus etiam ex Prae-
 ceptoribus Classicis, prout ordo fuerit, vocandi erunt.
 Atque haec Convivia, (quae tamen de licentia non in-
 telligi volumus) nisi specialia et graviora impedimenta
 obtent, non sunt intermittenda: si tamen graviores
 causae adsint, deliberato consilio non nunquam dispen-
 satio locum habebit. Invitatio etiam ista pari modo
 per unum ex Candidatis promovendis (aut si forte
 unus tantum sit, isque jam in officio publico constitutus

ut per ipsum id fieri minus conveniat, per studiosum
 aliquem eximium, aut Candidatum ejusdem Facultatis
 juxta cum Notario Academiae, qui semper Oratoria
 partes habebit, fieri debet. Decano Facultatis et Promo-
 tori liberum est, ut quisque unum Hospitem, non plures,
 convivio adhibeat. Omnes hae personae modo nominatae
 communibus Candidatorum sumptibus convivio sunt ex-
 cipiendi; quemadmodum et ea, quae Musicis, Tubicini-
 bus in summo templo canentibus, iis, qui Munera Ma-
 gistratus apportant, et victori urbis donantur, commu-
 nibus Candidatorum impensis solvenda sunt. Cum Musicis
 quidem de certo et constanti sed modico pretio operae
 tradendum; illis autem, qui vinum à Magistratu mu-
 neri datum gestant, loco convivioli non nisi quatuor baci
 sunt numerandi. Sed et apparitoribus, (excepto eo, qui
 vinum, munus Magistratus, offert) accenso, stipendi-
 ariis, lictoribus, munera largiantur, Candidatos onerari
 nolumus. Caeterum si quis Candidatorum, praeter supra-
 dictos, suo nomine convivas ad huc alios vocare velit, id
 quidem, ei, si suo sumptu id faciat, licitum erit, ita

tamen, ut in numero convivarum modus servetur, nec abusibus perniciosi et luxuriae aditus aperiat. Nemi-
ni quicquam ex apparatu convivii domum mittendum; sed
omnia ita instituenda, ne candidati sumptibus non necessariis
nimium onerentur.

II X. Octavo Processio ad Altum ipsum ex Cryptaeo, sive loco
convivii, à speculo sphaerico denominato (quo Professores
Publici cum candidatis, Pastoribus, Diaconis et Praecepto-
ribus Classici prius convocandi sunt,) ordine sequenti
incedat. Scitelli duo, Sceptra praeferentes, praecedant:
proximi hic sint pueri, (quorum nullus octenni minore esse
debet, duo facies ardentes, tertius librum et mitram holo-
sericam, aut pileum ornatum manibus gestantes: hos
excipiant Rector Magnificus et Promotor, cum Deca-
nis et Professoribus Publicis, suo quisque ordine et
Facultatis suae; Cum sequantur Pastores, Diaconi et
Praeceptores Classici: candidati vero in medio primo-
rum ordinum ita sunt collocandi, ut singulis ordinibus
trinae incedant personae, quousque numerus candidato-
rum se extendit.

I X. Nono, Actus promotionis ipse ita instituendus, ut vel

hora septima vel octava praecise, (propter numerum (candi-
 datorum major vel minor eorum, et temporaria ratio id premittebat)
 Actus initium suum habeat, quo hora decima, si fieri
 possit, rursus finiatur. Initium fiet à Musica sub ipsum
 introitum in Brabuterium; Candidati statim locum (athē-
 drae inferiori, ubi aliàs Magistri consistere solent, occu-
 pabunt: finita Musica, Promotor in cathedram superio-
 rem ascendet, orationem brevem, cujus initium à precatione
 faciendum habebit, sub cuius finem à Dno Cancellario pote-
 statem creandi petet. Tum Dn. Cancellarius per Notarium
 Academiae, aut ipse, si voluerit, respondebit. Et mox Promo-
 tor gratias agat; Notarius autem Juramenti formulam re-
 citabit, et Candidati singuli sceptrum Academicum, quod
 Sedellus offeret, prioribus duobus digitis tangentes jura-
 bunt. Quo facto Candidati in cathedram superiorem ad Pro-
 motorem ascendent, et Renunciatio ipsa sequitur, sequen-
 ti modo perficienda. Renunciatio mox subjungitur Pri-
 vilegiorum concessio, deinde ritus et ceremoniae adhibentur,
 quibus mox ipsa explicatio annexitur: ut 1. Cathedrae
 superioris, 2. libri primum clausi, deinde aperti, 3. pilei,
 4. annuli signatorii, 5. osculae 6. cereorum; addita sub finem

benedictione: quibus operactia novis Doctoribus à Promotore
problemata recitanda proponuntur, quorum problematum
uni gratiarum actio annexenda. Denique respecta Musica
Actus finitur.

X. Promotione sic operacta, inter concertum Musicum, in egres-
su hic ordo observatur; ut in Promotionibus Doctorum primi
eam artifices tubis et litais canentes, deinde sequantur
Pedelli duo Sceptum utrumque praeferentes, proximis his
pueri, facies, libros et pileos gestantes; tum Dn. Cancellarius
et Rector Academiae, et medius inter hos primus ex
Doctoribus recens promotus; secundo ordine alter Scholarcha
cum Doctore secundo et Promotore, et sic consequenter
reliqui, sive Scholarchae sint, sive Assessores,
aut alii ex Magistratu perpetuo, cum Professoribus Academiae,
juxta ordinem Facultatum, et cum illis subinde
aliquis Doctorum, recens creatorum, quousque numerus
eorum excurret; atque hoc ordine Processio in eundem
locum, unde exierat, redit.

XI. Undecimo, locus in quo convivium celebrandum, regulariter
erit tribus à speculo sphaerico denominata; Archibricli-
nus constitutur quisque Promotori et candidatis erit
gratissimus; cum illo transigens, de pretio in singulos con-

vivas numerando quam aequissimo et ab omni luxuria alieno.

Si vero copia ejusmodi Architrictini non esset, aut aequis
conditionibus contrahi cum illo non posset, licebit omnino in
consuetam tribu Consulari, aut alio loco honesto et conveniente,
praecipue in aedibus Promotoria vel Decani convivium in-
stituere et celebrare. Finito convivio Notaria Academiae
assistentibus Doctoribus recens creatis formulis decentibus
gratias ager. Tum die sequenti sine mora rationes ineundae,
in praesentia Promotoria, et Architrictini, pretium, quod in-
ter eos convenit, solvendum; simul autem omnes aliae compo-
sitiones tollendae et interdicendae.

Duodecimo, Testimonia Candidata, ne qua illis mora in- XII.
jiciatur, sine cundatione, numerata duobus florenis, con-
suetam formam et discrimine convenientem scribantur et tra-
dantur.

Tit. XXXIII.

De Promotionibus in Facultate Theolo-
gica instituendis.

Candidato Theologiae, priusquam in Matriculam
Facultatis inscribatur, haec sequentia requiruntur.

Primo, ut in Matriculam Universitatis jam receptus sit; 1.
deinde Officio tali jam ipso actu sit adnotatus, quod Gradu Do-

ctoreo non indignum, sed dignum potius, et ei gloriosum
sit; vel saltem ad tale officium vocationem legitimam aut
speciem certam ejusdem habeat: tertio à Magistratu suo, sive
superioribus, si jam actu ipso in officio est, aut ad officium
legitimè vocatus, literas commendatitias ad Facultatem scri-
ptas proferat, et tradat: quarto honestatem originis suae
et generis, literis eandem confirmantibus, nisi de ea aliun-
de jam satis constet, doceat: quinto Testimonia perspe-
ctae doctrinae et eruditionis, nec non vitae innocenter trans-
actae producat: sexto probet, se studio Theologiae quin-
quennio integro ad minimum operam dedisse: tandem per
Epistolam petitoriam desiderium suum Facultati expo-
nat, atque in ea petiti sui rationes aperiat.

II. Secundo hic praestitit, Decanus ei, numerato prius
nummo seu floreno aureo Matriculam proponat, ut ma-
nu propria nomen suum eidem inserat; quo ipso demum
Candidatus S. P. Theologiae à Facultatis Professoribus
habendus, et ut dicitur aliter commendandus est.

III. Tertio Cum Decanus Collegium Facultatis convocet,
ei Candidatum ex circumstantiis modo memoratis de-
scribat, adjecto petito, ut Tentamen illius quam pri-

num suscipiant secum. In qua Deliberatione simul materia Le-
ctionis cursoriae et Concisionis Doctoralia eligi et Definiri, et
finito Tentamine Candidato indicari poterit. Quamquam in hoc
pro re nata et qualitate Candidati potestatem et anticipandi et
dispensandi Facultati relinquitur.

Quarto ubi Tempus et Locus Tentaminis Candidato indicatum IV
fuerit, primo ingressu interrogetur, num omnia quae in Exami-
nibus cum ipso tractabuntur, celaturae sit, et nemini aperturae?
deinde nam Judicio Facultatis sive Collegii Theologici acquiescens
sit, sive admittatur, sive rejiciatur, sive in aliud Tempus diffe-
ratur? num id iudicium nulla ratione, neque verbis neque factis
neque ipse neque per alios, neque clam neque palam sit utatur,
atque hoc data fide in vim iurii jurandi promissurus: simul
quatuor nummos aureos Decano numeret, qui Examinatori-
bus distribuendi.

Quinto tentamen ipsum in Facultate Theologica non aliter no- V.
minandum, neque Candidato aliter Describendum, quam ut amicum
et placidum Colloquium, in quo amicè cum illo de rebus Theologi-
cis, speciatim de universo Corpore Biblico colloqui et differere
constituerint. De ordine autem et modo Tentaminis De-
canus cum Collegis suis in supra dicto Conventu, juxta S. 3.
Deliberabit, quomodo ratione materiae et temporis institui debeat.

- VI. Sexto Tentamine absoluto Facultas Theologica statim consideret quid de Candidato statuendum sit; et si deprehendatur tum temporis hujus dignitatem nondum esse capax, amice ei diffundatur, ne jam ulterius honores istos ambiat, aut morosius sollicitus sed tantisper adhuc expectet, dum majorem sibi profectus comparaverit. Si vero capax istius dignitatis judicabitur, Textus Sectionis cursoriae ei proponatur, tum ex Tentamine cum pace dimittatur.
- VII. Septimo propositum Textum Sectionis cursoriae Candidatus quantum fieri poterit, ita pertractet, ut 1. Sensem literalem ex textu Originali eruat; 2. falsa interpretationes removeat et explicationem genuinam perspicue et distincte proponat; 3. à corruptelis Haereticorum Textum vindicet; et quoad ad praxin Theologicam accommodet; atque haec omnia praestet ea brevitate, ne Lectio ista ultra quatuor vel quinque horas ad summam extendatur; quod quidem unius circiter hebdomadae intervallo perfici poterit.
- IX. Huic Sectioni ea destinatur hora, qua Sectiones Theologicae aliae non impediuntur, eaque Professoribus reliquis indicetur.
- X. Ut major huic Sectioni splendor addatur, omnes quatuor Professores hujus Facultatis intersint; aut si per alia negotia impediuntur, unus ad minimum cum Decano compareat,

et Lektioni valet. Decanus autem semper Candidatum in Auditorium deducat et reducat: quemadmodum in Disputationibus Publicis à Rectore fieri solet.

Decimo Lektionem absoluta. Candidatus Disputationem Inauguralem habeat, duobus diebus continuis, horis et loco positus; ita ut priori die Studiosi et Ministri Ecclesiarum; Posteriori Professores ad opponendum admittantur: in quibus Theologi primi in ordine Professorum argumenta sua et dubia proponant.

Undecimo, In hac Disputatione Professores Theologiae probe attendant ad responsiones Candidati, ut, si ubi offendat, vel Textui opposito non satisfaciat, id ei in Examine rigoroso uberiori proponi et demonstrari possit.

Duodecimo, quemadmodum haec Disputatio Professoribus omnibus distribuitur, ita per Sedellum omnes rogandi sunt, ut in honorem Facultatis omnes, posteriori saltem die, compareant, dubiaque sua objiciant. Atque in hac etiam Disputatione Sedellus cum Sceptro ministrabit, et, si viri Literati compareant, licet Academiae membra non sint, honoratorem illis locum assignabit.

Decimo tertio, Disputatione habita, tri duo post adsumum à Decano Examen rigorosum instituitur; idque haeratio-

ne, ut Candidato nil nisi tempus et locus indicetur, adjecto mandato, ut praeter Biblia secum afferat, et in primis introitu, aut jam ante in aedibus Decani pendat quadraginta florenos, Imperiali aestimato quindecim assibus; ex quibus pars tertia Fisco Academico inferenda erit.

XIV. Decimo quarto, Examen hoc ita instituendum, ut ante omnia S. Scriptura in lingua Authentica, deinde Libri Symbolici Examine hoc perlustrentur; tum Consensus Orthodoxorum Patrum et Ecclesiae pristinae adjungantur, et ex illis Controversiarum ventilatio sequatur: atque haec omnia quatuor horarum spatio sunt peragenda.

XV. Decimo quinto, sub finem Examinis Candidato indicetur, quando Concionem Doctorem, (aut si non sit Concionator, Oratorem publicam) habere possit: ad quam habendam à Praeside conventus, vel ab aliquo Facultatis membro ad suggestum deduci et Concionem quidem vesperatinam die Dominica ex textu Ordinario commodissime habere poterit.

XVI. Decimo sexto, Haec omnia promotio ipsa sequetur: ubi praemisso Collegii arbitrio de loco atque ordine praecedendi, Candidati ipsi, ut Theologos decet, amicè inter se conveniant: id tamen semper observandum, ut aetatis atque officii ratio et discrimen attendatur.

Decimo septimo, ultra ea quae in legibus generalibus de Pro- XVII.
motione jam statuta sunt, in Facultate Theologica, respectu
Ceremoniarum hoc adhuc observandum erit, ut Candidatus,
si nullum ante officium publicum capessivit, sed nunc primum
hoc ipso actu ad officium inauguratur, ad locum Promotionis
habitu suo, Candidatum decente, deducatur, ante praestationem
Juramenti autem Habitu pastorali induatur, nudo relicto
capite; tandem ei caputium holofericum, mox etiam bire-
tum imponatur: tum actus, ut in legibus generalibus pro-
lixius expositum, finiatur.

Tit. XXXIV.

De promotionibus Facultatis Juridicae.

Primo, si quis Candidatus Jura a Decano Facultatis suae 1.
in numerum Candidatorum receptus est, confestim interro-
getur, an jam ad Examen praeparatus sit, aut quo tempo-
re separatim fore existimet.

Secundo Tempus ubi Examinis appropinquaverit, Tentamen II.
men ejus primum instituat, ei que praedie ejus diei hora
certa indicetur.

Tertio in Tentamine primum quaeratur, quod sit ejus pe- III.
titum, et num in utroque Jure, an alterutro tantum Licentiam
sive Doctoratum ambiet? ut Collegae singuli pettum ejus

intelligant et Examen eo dirigere possint. Deinde interrogetur, an ea pecunia instructus sit, quae ad hoc necessaria est, jubeaturque statim quatuor nummos aureos solvere: qui deinde inter quatuor Examinatores partiendi erunt. Tertio quaeratur, an Testimonium originis Honestae, literas item Testimoniales vel commendatitias, aut aliqua Specimina Diligentiae ad manus habeat et producere possit? Quarto an omnia, quae cum ipso in Examine agentur, clam habere, et nemini aperire velit? Tandem an Judicio Facultatis sive Collegii Juridici velit acquiescere, sive admittatur, sive rejiciatur, sive promotio ad aliud Tempus differatur; atque id nulla ratione, vel verbis vel factis, vel ipse vel per alios, vel clam vel palam ulcisci, et hoc data fide in vim jurisjurandi spondere. Quofacto quisque Professorum ejus Facultatis Candidatum per horam unam ex qualibet materia, ul. feret occasio, tentabit.

IV. Quarto tentamine absoluto deliberandum erit, quid de Candidato sit judicandum: si capax non inveniatur, sine restitutione numeratae pecuniae simpliciter rejiciendus erit, si vero spes supersit, cum majores adhuc profectus acquiraturum, aliud ei Tempus, quo redeat, definiendum; ita

tamen, ut tum sumtus denuò numero, pperinde ac si
 prius nullum ejus Tentamen institutum esset. Si vero
 dignus inveniatur et judicetur, duo Textus ei, alter ex Ju-
 re civili, alter ex Jure canonico (aut si in alterutro tantum
 Jure gradum ambiat, unus tantum Textus, et ex eodem Ju-
 re) tractandi pponantur: quos pperendino die ante meri-
 diem in Examine elaboratos tradere, et simul pro isto
 Examine novem nummos aureos (ex quibus Fisco Univer-
 sitatis triena debetur) secum afferre debet.

Quinto in hoc secundo Examine Candidatus primum V.
 Tractationem suam Textuum recitet, deinde ex eis à
 singulis Professorum per horae spatium examinetur,
 et objectiones ei solvendae formentur.

Sexto post hoc Examen Candidato indicetur et injun- VI
 gatur, ut Disputationem Inauguralem conscribat, et si-
 ne praeside defendat: ante omnia vero eam censurae fa-
 cultatis submittat; et si quaedam ex Jure Publico in ea
 contineantur, uni ex Dn. Scholarchia ad ulteriorem
 cognitionem tradat: aut si candidatur ad disputandum
 minus expeditus sit, Lectionem cursoriam instituat.

Septimo Disputationes hae omnes, ut in reliquis Facul- VII.

latibus omnibus, ita et in hac sollemnes esse debent, et
propterea Professoribus omnibus, ut et Advocatis Civi-
tatis, Syndico, aliisque viris, quibus ex nuperrimo man-
dato debentur, Exemplaria in aedem cujusque mittenda, ut
ipsi illi rogandi sunt, ut in hac compareant. Sedellus
etiam cum sceptris subinde ad fores Auditorii praestolari,
Personas Honoratas in Auditorium deducat, illis quoque loca
etiam honoratiora assignet.

¶ X. Octavo, Tempore appropinquante, quo actus Promotio-
nis celebrandus est, Candidati inter se de locis sortiri po-
terunt; hoc tamen discrimine, ut semper illi, qui Dispu-
tarunt, separatim inter se; qui Lectionem tantum insti-
tuerunt, et ipsi seorsim, sortem ducant; atque illi ante-
cedant, hi vero sequantur: imprimis ut eorum ratio prae-
caeteris habeatur, qui jam in Officiis publicis fuerunt,
vel adhuc sunt.

Fil. XXXV.

De Examinibus Candidatorum et Promo-
tionibus in Facultate Medica

| Primò Candidatus quisque, qui Decanum Facultatis
Medicae compellat, gradum Doctoris petitarum, à De-

cano in Matriculam Candidatorum non recipiatur, nisi prius Matriculae Universitatis sit inscriptus: quo facto Decanus eum in Matriculam Candidatorum referat et recipiat; Candidatus autem statim pro inscriptione Facultati florenum solvat.

Secundo Candidatum in Matriculam receptum Decanus II percontetur, num ad futurum Tentamen privatum et Examina duo publica, generalia scilicet et specialia instructus sit? simul ei indicet, ut, quum ad Examen generale vocatus fuerit, duodecim libras argenti, seu sedecim Imperiales, (ex quibus quadrans fisco inferendus) Testimoniales quoque literas et Documenta vitae ante actae secum afferat.

Tertio Decanus vel statim, vel proximo quoque tempore III. opportuno, privatum Tentamen instituire poterit, ex quo cognoscat, utrum Candidatus ad Examina publica satia scientia instructus et idoneus sit, nec ne: Deinde eum ad alterutrum vel utrumque Collegarum suorum mittet, qui pari ratione privatum idem faciant, et in profectus ejus in studio Medicis inquirent: vel si Decano ipsi non vacet, tentare Candidatum, negotium istud duobus Collegis permittere illi liceat: Quarto si vero ex instituto tentamine appareat, Candidatum IV.

Examinum publicorum capacem esse, Decanus certam diem et horam Examini generali constituat, eamque reliqua Omnia Collegia et Candidato indicari jubeat: qui etiam tempore definito comparere debent. Facultate si congregata Decanus

1. primo Candidatum ad se arcessat, eumque hortetur, ut, quod privatim ab ipso petat, nunc etiam publice à tota facultate petat.
2. Quofacto rursus ex eo quaerat, num ex matrimonio Legitimo susceptus sit, et ejus rei Documenta habeat?
3. Quot annos aetatis habeat? Nemo enim à Facultate admit- tendus est ad gradum, qui sit minor viginti annis natus, nisi forte propter eruditionem singularem Gradus ei negari ne- queat.
4. Quamdiu Medicinae studio vacaverit? quia necess- est, ut quilibet, summos hos honores ambiens, quatuor an- nos ad minimum in studio Medico consumpserit: in quota- men rursus Facultati potest dispensandi pro ratione san- didati relinquitur.
5. An literas Testimoniales et Commenda- ticias secum habeat? ex quibus intelligi possit, qualem se in vita et moribus gesserit.
6. In quibus Academiis aut locis studio literarum operam dederit? Nam specimina
7. eruditionis ediderit? eaque exhibere poterit? An iudicio Facultatis seu Collegii Medici sit acquiesciturus, sive

admittatur, sive rejiciatur, sive Promotio in aliud Tempus
differatur; idque nulla ratione, vel verba vel facta, vel ipse
vel per alios, sive clam sive palam utatur, atque hoc data
dextra in vim juria jurandi promissurus? An praesentem 9.
habeat pecuniam, et modo dictam duodecim libras Argenti-
nenses statim numerare velit? Tum Candidatus tantisper
discedat, Examinatores autem de eo judicent; et si dignum
invenerint eum in locum Examinis revocent. Mox Can-
didatus summam modo dictam Decano Facultatis pendat,
deinde considera ad interrogata respondeat. Tum inferiores
Facultatis Examen auspicabuntur, et per horam quinque
continuabunt; Decanus autem in examinando postremus
erit. Examine generali sic absoluto, Decanus Candidatum
rursum jubeat exire, et Examinatores inter se deliberent,
num dignus et ad Examen speciale sit admittendus an
rejiciendus, aut Promotio in aliud Tempus differenda?
Deinde rursum intro mittatur, et si dignus judicatus fuerit,
hoc ei per Decanum indicetur, et simul duo problemata,
Theoricum et practicum / quae ab Examinatoribus illo ab-
sente eligenda / ei proponantur, et ipse simul admonetur,
ut ea elaboret, quo die sequente / longius enim viginti qua-
tuor horarum spatio ei permittendum non est / de quoli-

bet eorum per dimidiam horam disserere possit. Si vero non satis fecerit Examinatoribus, rejiciendus erit, pecunia autem jam numerata ei non restituenda, sed retinenda.

V. Si Examen etiam speciale peractum erit, Candidatus rursus exeat; Examinatores autem de habilitate ejus judicent, et si hic quoque dignus censetur, rursus intramittatur. Tum Decanus nomine totius Facultatis Medicae ei de superato tentamine et Examinibus duobus publicis gratuletur; et quo eruditio ejus alia etiam innotescat, Disputationem ei publicam, sine Praeside habendam, imperet: ita tamen, ut eam, antequam prolo committatur, vel Decano vel Promotori exhibeat, et censurae subjiciatur. Si vero ad disputandum minus idoneus videatur, vel alias causas justas adducere possit, loco Disputationis Lectiones duas cursorias, singulas unius horae spatio instituat.

VI. Sexto in disputationibus Candidatorum semper praesens sit Decanus vel eo absente Promotor, et ad finem usque permaneat, quo, si inter disputantes lites exoriantur, auctoritatem suam interponere possit. Professores etiam aliarum Facultatum in his Disputationibus compareant, eoque fine exemplaria Disputa-

tionum omnibus eorum mittantur. Discrimen etiam ut
servetur inter disputationes pro gradu et alias, Sedellus vel
Adjunctus ejus cum sceptro ad fores Auditorii ministretur.

Septimo, His omnibus peractis, si plures uno Candidati ad VII.
sint, de collocatione loquendum erit, et sicut in aliis faculta-
tibus, ita et hic loci, sorte utendum. Eorum tamen, qui dispu-
tarunt, ratio habenda in collocando prae aliis, qui lectiones
instituerunt, nisi quis forte ob singulare aliquod vel linguae vel
aliud vitium, non propter eruditionem minorem, disputare non
possit. Quod si etiam in numero Candidatorum aliqui sint, jam
in officia publica constituti, aut qui in hunc tantum finem
disputarunt, atque hujus rei Testimonia fide digna exhi-
bere possunt; illi citra sortem reliquis omnibus sunt praefe-
rendi.

Octavo, Promotio non justo diutius procrastinanda, sed IX.
Candidati sine dilatione, quantum fieri potest, sunt pro-
movendi.

Novo, si igitur ad promotionem ipsam procedendum erit, IX.
Promotor An. Cancellarium adeat, et veniam Promotionis
instituentis, die in qua certum ad hunc Actum ab eo petat.
Tum Promotor Programma Invitatorium ad Actum valeat

Academici affigi jubeas, cujus pretium Candidatus solvendum est.

¶

Tit. XXXVI.

De Promotionibus in Facultate Philosophica instituendis.

- I. Promotiones in Facultate Philosophica more pristino, aliquoties numerus aliquis Candidatorum erit, qui hoc gradu digni jurecantur, tempore et die, quo Ann. Scholarchis placuerit, instituantur. Si tamen contingat, ut aliquis vel aliqui ex sua communitate, vel necessitate aliqua, promoveri cupiant, hoc illi vel illis non negetur.
- II. Professores Philosophiae hoc sibi curae habeant, ne cui gradus Magisterii Philosophici conferatur, nisi prius gradum primae Laureae adeptus sit, si nimirum ex Classibus nostratibus ad Lectiones publicas progressus est: si vero ex alia Academia huc adveniat, ut sufficienter rationes adducat, quibus à gradu isto accipiendo sit impeditus.
- III. Tertio Candidati Laureae secundae, si promoveri cupiant, appropinquantes Decanum, ubi in mutatione semestri officium aggressus fuerit, numeratis decem bacis, nomen suum profiteatur et ad quacunque nec sequentes mentem suam declarat. Quid Candidatus petat? ut nimirum ei significetur, idem publicè à tota Facultate

petendum, quod jam privatim à Decano petierit. An exlegiti- 2.
 mo thoro susceptus sit, et hujus documenta habeat? Quamdiu 3.
 in Academia nostrata, vel alia, operam literaria dederit, et quan-
 tum temporis in Studiis Philosophicis insumpserit? Utrum 4.
 industriam suam in audiendis Philosophiae Professoribus lecti-
 onibus suis et annotationibus demonstrare possit? An gra- 5.
 dum primum Philosophiae hic loci, an in alia Academia con-
 secutus sit? Quid in Disputationibus, Declamationibus et Op- 6.
 positionibus praestiterit? Ubi requiritur, ut quisque Exercitia
 quatuor, Professori Eloquentiae, Graecae aut Hebraicae Linguae
 vel Poetae exhibuerit: nec cuiquam liceat publice disputare,
 nisi prius privatim idem fecerit. Quae omnia et singula à De-
 cano annotanda, deinde Examinatoribus proponenda sunt.

Quarto, Decanus Facultatis Dn. Professorer Ordinarios Phi- 1V.
 losophiae, adjuncto Dn. Philologo, convocet, ut exponat, quot
 et qui candidati nomen suum apud ipsum professi sint, quid ipsi
 de eorum professionibus vita et moribus scire optineant, et sin-
 gulos roget ordine, num unus, an plures eorum, qui nomina
 dederunt, non admittendi sint: et hac rogatione facta, diem et
 horam Examinis privati constituat.

Quinto, ubi Tempus illud advenerit, (quod candidato prius vel V.
 sub vespeream vel ante meridiem indicandum est) Decanus ei

causam hujus Conventus paucis exponat, simul eum polliceri jubeat, se in judicio Dn. Examinatorum acquiesciturum, sive ab illis ad Examen publicum, atque deinde ad Promotionem admittatur, sive hac vice excludatur, et in aliud tempus remittatur; se loco illo, quicumque assignetur fore contenturum; se omnia in Examine acta, etiam judicium de se nemini asporturam; se Promotione etiam impetrata Actibus solennibus Universitatis sedulo interfuturum, et, si ab eo requiratur, Exercitia Academica et Theatralia strenue adiuturum; se ex tempore praesenti pecunia sex libras argenti (quia hic Candidatus futuro tempore eo magis parcendum erit in convivio instituendo) Decano numeraturum; ejus pecuniae quadrans Fisco Academico dicendus, reliqua inter Dn. Examinatores dispartienda sunt.

VI. Sexto, facta stipulatione, Examen Candidati hac ratione suscipiatur, ut sive Baccalaureus sit, sive non sit, in Dilegomenis Philosophicis quarta horae parte, in Rhetoricis, Dialecticis, Physicis, Ethicis, Mathematicis, hora dimidia, similiter ex Meteorologicis per quadrantem horae interrogetur, atque ita Examen privatum tribus horis finiatur.

VII. Septimo, si in hoc tentamine Dn. Examinatores responsionibus Candidati et exhibitis Exercitiis contenti erunt,

speciificia. Examina Publici, simul etiam Thema aliquod Philosophicum aut Philologicum in Scheda scriptum proponatur, quod ipsi proprio Marte elaborandum, et intra triduum Decano exhibendum erit. Si vero responsa candidati non contenti ceunt, rejiciatur, pecunia vero ei non restituatur.

Octavo, vesperi ante diem Examini publico destinatum, Decanus bona Nova, ab ipso impresso sigillo signata, et à Notario subscripta per Sedulum mittat, et omnibus atque singulis, qui sic admittuntur, distribuat. 11. X.

Nono, durante Examine publico, quod ratione Doctrinae ad sex horas ad minimum extendi poterit, Candidatorum Problemata, scripta, Exercitia, et libri, excerpta Lectionum continentes, perlustrentur; deinde in Examine morum singulis seorsim indicatur, quid in quoque laude dignum sit, et sectandum; quid contra reprehendendum, et futuro tempore omittendum atque emendandum sit.

Decimo quamvis consultum videatur, ut Collocatio ad hoc tempus usitata, per schedas nimirum, quibus singuli Dni. Examinatores Candidato locum suum assignant, etiam in posterum observetur, liberum tamen Dni. Professoribus esto, etiam post factam eo modo Collocationem amice inter se deliberare, num ea secundum merita cujusque facta sit; ubi id praecipue obser-

vandum erit, ut eorum, qui in assidua Sectionum Philosophicarum auscultatione, Disputationibus, Declamationibus et Oppositionibus sedulos se et industrios exhibuerunt, prae caeteris in collocando ratio habeatur. Et priusquam colescat ista aperiatur, denus Decanus Candidatos promittere jubeat se locis sibi assignatis fore contentos, et neque Examinatores hujus rei causa invidia persecutores, neque inter Competitores diffidia excitatos.

XI. Undecimo, in Promotionibus ipsis facultas Philosophica reliquis Facultatibus, praecipue ratione Convivii, (in quo subinde magni sumptus facti sunt,) quantum fieri potest, se accommodet, et caeremonias consuectas in investitura ipsa, recitatione Problematum et gratiarum actione, retineat. In prosterum tamen caeremonia osculi adhiberi poterit; siquidem Privilegium Caesareum Maximiliani II. S. Et si hoc modo habiles de. mentionem ejus expresse faciunt.

XII. Duodecimo, in promotionibus Baccalaureorum in specie hoc observandum, ut illi, qui ex prima Classe progressi, atque ita Publici facti sunt, si gradum Baccalaureatus petant, intra quatuordecim dies, postquam ad publicam auscultationem admissi sunt; illi vero, qui peregre adveniunt, paulo post receptionem in Matriculam Dni Rectoris, apud

Decanum Facultatis Philosophicae nomina sua profiteantur;
 deinde à Ann. Examinatoribus in Rhetoricâ, Dialecticâ,
 Principia Mathematicum et Lingua Graeca examinentur, et
 si in hoc Examine satia fecerint, postmodum statuto tempore,
 quo promotiones Baccalaureorum instituuntur, publicè promo-
 veantur. In modo dicto Examine Candidati primae Laureae
 data dextra promittant, se capita S. 5. memorata fideliter ob-
 servaturos; pro Examine autem singuli tres florenos numerent,
 ex quibus quadrans fisco Academico tribuendus est.

Decimo tertio, pro Testimoniis dictorum Graduum, quae triplici XIII.
 forma expedienda sunt, Magister promotus pendit duode-
 cim asser, ex quibus fisco quatuor; Baccalaureus octo asser,
 ex quibus fisco duo debentur.

Decimo quarto, Tandem de Promotionibus Doctarum Laureae XIV.
 torum sic statui mus: ut primò Candidatus apud Decanum 1.

Facultatis Philosophicae nomen suum profiteatur, et in illa
 nominis Professione decem bacos numeret. Candidatus ad 2.

Examen vocatur ante omnia sex libras argenti numeret; ex
 quibus quadrans fisco tribuatur, reliquum sibi Examinato-
 rum. Examen, (cujus certa formula concipi poterit) per Pro- 3.

fessorem Doctores, vel deficiente illo, per aliam personam
 ea notitia instructam, quae Facultati Philosophicae placuerit;

- veruntamen praesentibus omnibus Examinatoribus, institua-
tur: Promotio autem pro Decanum Facultatis praedictae, cere-
monia consuetis, nimirum impositione serti laurei in caput,
4. et annato aures digito inserto, peragatur. Ad Convivium Bo-
eta coronatus, si promotus ejus cum Magisterio vel Baccalau-
reatu conjuncta sit, symbolam suam conferat, aliosque sum-
ptus simul cum illis ferat: si vero solus promoveatur, libe-
rum illi esto, vel instituere Convivium, vel omittere. Pro
5. Testimonio Poëta promotor duodecim asser pendit, de qui-
bus quatuor asser Fisco assignandi.

Sib. XXXVII.

Taxatio Redituum Universitatis,
quantum scilicet ad Fiscum Academiae pertinet:
Ut Fiscus etiam Academiae certos suos et perpetuos redditus
habeat, sique in rationes justo ordine referantur, Taxationem
sequentem ordinavimus, quam ea aestimatione, qua Imperialis
quindecim asser aequalis, intellectam volumus.

1. Primo pro Immatriculatione fisco Academiae numerandum, ut
sequitur.

Princeps pendat Fisco	tres libras Argentinarum
Comes	duas lb.
Baro	unam lb. et decem asser.

Generosus, Patricius, et Doctoris filius decem asser
 Studiosus quilibet alius quinque asser

Et hoc intelligendum est, non de illis tantum, qui ex locis extraneis huc adventant, (visi forte jam ante in Matriculam hujus Universitatis recepti sint, et nondum ultra quinquennium ab ea absente fuerint,) sed etiam de illis, qui civem et ingenuorum liberi sunt, et primum in Matriculam Universitatis recipiendi; inprimis illi, qui ex prima Classe Gymnasii ad Lectiones Publicas progrediuntur.

Secundo pro depositione et Testimonio ejusdem quilibet depositus fisco Academiae solvitur quatuor asser

Ex Promotionibus fisco Academiae inferuntur, ut sequitur. III.

A Doctore seu Licentato Theologiae quinque librae.

A Doctore seu Licentato Juris tres nummi aurei.

A Doctore seu Licentato Medicinae tres librae.

A Magistro artium una libra et decem asser

A Doctore Laureato una libra et decem asser

A Baccalaureo septem asser, Guarni.

Quarto pro Testimoniis solventur, ut sequitur: IV

Pro Testimonio Doctoratus aut Licentiae in quacunque Facultate sex asser.

Pro Testimonio Magistratu quatuor asser

Pro Testimonio Laureae Poeticae quatuor asser

Pro Testimonio Baccalaureatus duo asser

Pro Testimonio vulgari, sive à Rectori, sive
à Decano Facultatis duo asser

V. Quinto qui primum in Conventum Academicum seu Consilium
Universitatis recipitur et Sessionem suam occupat, pro intro-
itu solvit libram unam

VI. Sexto de malitia sic Statuimus: Professor pro qualibet hora
qua Sessiones suas vel ex oblivione, vel per negotia privata, abs-
que venia et causa per haec statuta approbat, negligit
pendat 2 asser, 6 nummos.

Item pro absentia à Consilio Universitatis . . . 1 asser

Multae vero Studiosorum sunt arbitrarie, in quibus nihil
certi definiri potest. Et quamvis in prioribus statutis à No-
bis ordinatum sit, ut ex multis, quae Studiosis imponuntur,
pars dimidia fisco Reipublicae nostrae, pars altera fisco Aca-
demiae et Rectori pro praestita opera et labore cedant: ta-
men quia usque huc varia in hac re inventa sunt incommo-
da; cum etiam Fiscus Academiae aliquin admodum tenuis
et inops sit; liberali animo admittimus (in commodum
Universitatis, et donec aliter statuamus) ut multae istae
universae et in solidum fisco Academiae inferantur: verum-
tamen ut à Rectore sub finem officii sui in rationes

Ann. Scholarchia et Consilio Universitatis exhibenda, fideliter referantur.

Tit. XXXIX.

De Feriis.

Siquidem in Universitate nostra hucusque feriae etiam quaedam certis anni temporibus observatae sunt; ut in posterum de illis certò constet, neque confusio aliqua deinceps exoriat, earum sequente ratione observandas esse statuimus.

Primo tempore Nativitatis et Circumcisionis Christi feriae erant, à vigilia Nativitatis usque ad diem, qui homagium à civibus praestandum, et concionem novo Magistratui habendam excipit.

Secundo post Dominicam Quinquagesimae triduum.

Tertio, tempore Paschatis à Dominica Palmarum ad Dominicam Quasi modo geniti.

Quarto tempore Pentecostes triduum.

Quinto in Mense Junii Johanneis tres hebdomadae.

Sexto in diebus Canicularibus Professores per singulas facultates Lectiones ita partiantur, ut singuli per dimidium istud tempus Lectiones istas suas habeant, per dimidium feriantur.

Septimo die Festo Adolphi biduum.

Octavo tempore Vendemiarum tres hebdomadae.

Tit. XXXIX.
 Leges de Disciplina et Officio Studiosorum

I. Lex

Quisquis ad hanc Academiam studiosorum causa venerit, aut in ea aliquantisper, et vel saltem ultra octiduum commorari decreverit, sine mora ad Rectorem Academiae accedat; nomen suum in album sive Matriculam Studiosorum recipi petat: manaque data in vim juris gerendi solenniter religiose spondeat, se verae religionis amantem, studiosum disciplinae, et observantem legum Academicarum: Universitatis hujus Magistratui fidem, Rectori Academiae obedientiam, Professoribus atque Praeceptoribus observantiam, civibus humanitatem praestitutum esse.

II. Lex.

Qui ita nomen Matriculae inscribere et fidem Rectori adstringere, vel palam detrectaverit, vel certe malomore, etiam post Sedelli denunciationem distulerit: is ad Magistratum deferatur: ut hujus arbitrio vel apud alios fidelitatem promittat, vel Hospitio mensaque civium prohibeatur, vel etiam urbe excedere jubeatur. Non enim indecorum tantum, sed etiam periculosum est, praesertim in tali urbe limboanea

ullos in ea homines vagari aut degere, qui nec eidem adfidelitatem, nec cuiquam Magistratui ad obedientiam legitime sese devinxerint.

III. Lex

Qui vero relato in matricularum nomine fidem Rectori dederint, illi etiam atque etiam cogitent, quam grave atque abominandum sit, coram DEO et hominibus, fidem ac iuramentum religionem fallere: ac proinde quod ore manuque promiserunt; id etiam re ipsa atque opere sincere candidèque praestare studeant. Qui contra fecerit, is deprehensus aut convictus pro modo delicti severe punietur, aut etiam cum ignominia ab Academia excludetur: vel si maxime lateat, poenamque hominum effugiat, tamen ut violatae fidei reus, conscientia sua damnabitur, Deumque ultorem habebit.

IV. Lex

Nominatim autem, ad exemplum aliarum Universitatum, perfidi et infames jubentur esse ii, qui retenti mandato Rectoris, seu arresto, ac vocant, contra voluntatem Ejus hinc discedunt: item qui legitime condemnati, contumaciter detrahunt auctoritatem Rectoris et Consilii, nec sententia ejus parere volunt: qui etiam ut Academiae jure indigni et exclusi

ad hujus Universitatis Magistratum deferentur, majori severitate coercendi.

V. Lex

Disciplina ista et obedientia, quae promittitur, non solum ad mores sed etiam ad studia pertinet: in quibus suae quisque Facultatis instituta servabit: et Professorum tam consilium opera in praelectionibus Cathedrarum, et Exercitiis publicis privatisque libenter utetur: verissimum est vetus illud verbum: sibi quemque Magistrum esse pressimum.

VI. Lex

Qui eam studiorum suorum fiduciam habet, ut se jam alios docere quoque posse confidat, ac Collegium aliquod, (ut vocant) proprium instituere cupit: id propria auctoritate ne faciat, sed prius à Facultate consensum impetret, ac secundum illius praescriptum in eo negotio versetur.

VII. Lex

Nemo sibi ipsi jus dicere aut seipsum vindicare praesumat: sed si quas actiones adversus alium se habere putat; jure experietur. Nemo alterum ad pugnam provocet, aut provocanti pareat: nemo quicquam, quo disciplina aut tranquillitas

publica turbetur, faciat: omnes sibi tria illa generalissima juris
praecepta, *Honestè vivere, Alterum non laedere*
et *Sum cuique tribuere*, commendata habeant; ex
quo uno verbo universum eorum officium contineri videtur, studiose,
hoc est, ut veros studiosos virtutis et scientiae decet, omnes vivant.

Formula Jurisjurandi

seu Obligationis, qua Studiosi in numerum
Civium Academicorum recipiuntur.

Fidem tuam adfringes, manuque data perornites, Te verae
Religionis ac pietatis amantem, Studiosum disciplinae et
observantiae Legum Academicarum futurum: Reipublicae
hujus Magistratui fidem; obedientiam Academiae Rectori;
observantiam Professoribus atque Praeceptoribus; et huma-
nitatem civibus praestituram esse; ita, ut nullae de Te, vel
ad me vel ad alios justae querelae deferantur.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is mirrored across the page, suggesting bleed-through from the reverse side. It appears to be a list or a series of entries, possibly related to a collection or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is mirrored across the page, suggesting bleed-through from the reverse side. It appears to be a list or a series of entries, possibly related to a collection or inventory.

Handwritten text in a cursive script, likely from a 17th or 18th-century manuscript. The text is mirrored across the page, suggesting bleed-through from the reverse side. It appears to be a list or a series of entries, possibly related to a collection or inventory.

